

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Miként lehet szép női kebelt elérni.

A kebel szépsége a női hájak egyik legelőkelőbbje, melynek adományozásában a természet nem mutatja magát pazarlóan. Ennélfogva a hölgyek szívesen fogják tudomásul venni, hogy létezik egy oly teljesen ártatlan szer, melylyel a természet szelíd módon kényeztetődik, hogy abban a tekintetben kevésbé fukar legyen. Ezzer, mely a finom párisi hölgyvilágban már ismeretes, a **Ratió-féle PILULES ORIENTALES** használatából áll, mely pilulák a leghíresebb párisi orvosok által jóknak vannak elismerve és tényleg ama tulajdonsággal bírnak, hogy a női kebelt fejlesztik és újra helyrehozzák, a szöveteket erősítik, a vállak csontudorodásait elsimítják és a kebel idomainak egyáltalában diszkrét testességet kölcsönöznek. Hatása abban áll, hogy a táplálékunk plasztikai anyagokká való alakulását elősegíti, mely utóbbiak a mellizom megállapodnak. Az egy-

szer elért eredmény rendszerint minden különös ápolás nélkül megmarad. **Ratió-féle Pilulák orientales** elevenítő hatása által azonnal többet lesz az arcából, szépebb az arcvonásnak és megújítja a nő egész leány. E pilulákat mindenki beveheti; a fejlődésben levő fiatal leány ép úgy, mint a teljesen kifejlesztett asszony. Tehát semmi esetre sem lehetnek a legkevésbé az egészségre ártalmasak. (Törvényesen védve.) A körülbelül két hónapig tartó gyógyszerfolyamot könnyű betartani, a megszokott életmód, legesélyesebb változtatás nélkül. Az egy doboznak használati utasítását együtt K 6-43, utánvetel K 6-75. (Szétküldés titoktartás mellett.) Mindazon dobozok visszatérítandók, melyeken a gyáros bélyege nincs és melyeken nem áll a következő lakószám: J. RATIE, Pharmicien, 6, Passage Verdau, Paris. Raktár Ausztria-Magyarországra: Budapest, Török József gyógyszer. Király-u. 12.

J. RATIE, Pharmicien, 6, Passage Verdau, Paris. Raktár Ausztria-Magyarországra: Budapest, Török József gyógyszer. Király-u. 12.

Ischias, köszvény, rheuma, csonttörések és ezek utóhálai ellen biztos gyógyulást, nyújtanak

HERKULESFÜRDŐ

világhírű kénvizes és só-szulfidforrással. Felsőszékelyországi Kármán központi gyógyhely. Levegőjeben. Legnagyobb kénvizes. Mérsékelt árák. Igaz érdekes fürdőhely. — Kétféle vasúti összeköttetés. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Nodusin Aranyér-balsam.

Egyedül álló szer, mely operatív vagy égetés nélkül tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Kórháziak kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő levelek szerint száraz és száraznak teljesen gyógyított. Törvényesen védve. Kapható a készítőnél: Nagy Kálmán, gyógyszerész Nyiregyháza, továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12 és a többi gyógyszerészekben is. Ára használati utasítással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beutalása, vagy utánvétel ellenében. 9885

MATTONI ERZSÉ-SÓSFÜRDŐJE

BET

BUDAPESTEN (BUDÁN)

Meglepo gyógyhatással bír különösen **női bajokban**, továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőzéri pangások esetén máj- és lép-bajokban, aranyérben stb. Idény április 15-étől szept. végéig. 65 fürdőszoba; számos külön berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt árú ételek és italokkal. Rendelő orvos: 9826 **Dr. POLGÁR EMIL.** Villamos vasúti állomás.

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadás, perse-nés, orrvörösség és minden egyéb arcztisztatlanság ellen legjobbnak bizonyult már 52 év óta dicsegetreméltón ismert s a törvény kívánalmainak megfelelő

Vukovári arcz-tisztító kenőcs és szappan.

Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.— Szappan 1 korona. Főraktár: Török József gyógyszerész B. dapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

The Trillophone.

THE TRILLOPHONE

Új, feltáratott hangszert, melyre kizárható hangszerek, zenészek és nem zenészek számára. Bárki azonnal minden kottaismeret és hosszabb gyakorlat nélkül a legeszebb darabokat, népdalokat, táncokat, indulókat játszhatja el a „The Trillophone”. Otthon, társaságban, ünnepségeken vagy kirándulások alkalmával a legeszebb zene. A Trillophone zene nagy hatást gyakorol a hallgatóra; oly lágy, behatoló, szép hangokat varázsol elő, mint a művészeket annyi effektussal s oly igazán egyetlen hangszerelem lehet kicserélni. Ára darabonként pontos használati utasítással együtt frt 1.75. A szétküldés a pénz előzetes megküldése mellett vagy utánvétellel történik. 9852 **KANN IGNÁC** által, Bécs, II., Lillienbrunn 17.

5 koronáért küldök 4 1/2 kgr. (kb. 50 drb.) a sajtolásnál megőrzött finom, enyhe **piperesszappant** szépen összetörve, rózsá, méz, ibolya, rezeda, jasmín stb. A pénz előzetes megküldése után, vagy utánvétellel küldjük. **IGNATZ KANN** Wien, II., Lillienbrunn 17.

KWIZDA FERENCZ JÁN. es. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító. Kerületi gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó vődjegy (Turista-fluid). (Kwizda-féle kőszvény-fluid.) Régi jóhírű diétet-kosm. szer (bedörzsölésre az emberi test izmainak és csontjainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok s lovagok által nagyobb táruk, túrái erősítésére és erőtőlítésre. Arak: 1/2 palack K 2.— 1/4 palack K 1.20 Kapható minden gyógyszerésztárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 26. sz.

GERMANDREE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTAKBAN Francia szabadalom. A szépség titka, ideális állattal feltöltött laktos, egészséges és diszkrét. A Germandree az arc bőrének egészséges és tiszta színt ad. 1900 évi Párisi Világkiállítás: **ARANYÉREM** MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS. Raktár: Török József gyógyszerésztárban Budapest.

Dr. Lengyel Frigyes nyírfabalsama föltámasztó hatással bír az arcz-bőr szépségére. Ezen balsam éjszaka a hajd-nem észrevétel nélkül választja le a pikkelyeket, miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztatlanságtól, mint mindennemű foltoktól, bőrtáptól, szeplőtől, orrvörösségtől stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásnak mondható ezen balsam hatása a bőrfelület gyors helyreállítására nézve, különösen pedig himlők után. Egy korsó ára 3 korona. 9814 **Dr. Lengyel benzoé-szappana** a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Raktáron az összes nagyobb gyógyszerésztárban. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyzett

PURGO

legenyhébb jóízű laxás még csecsemőknek is adható. Rendelje angol, francia, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógyszerésztárban. 9777

KIRÁLYNŐ-CRÈME

ÉS POWDER. 9827

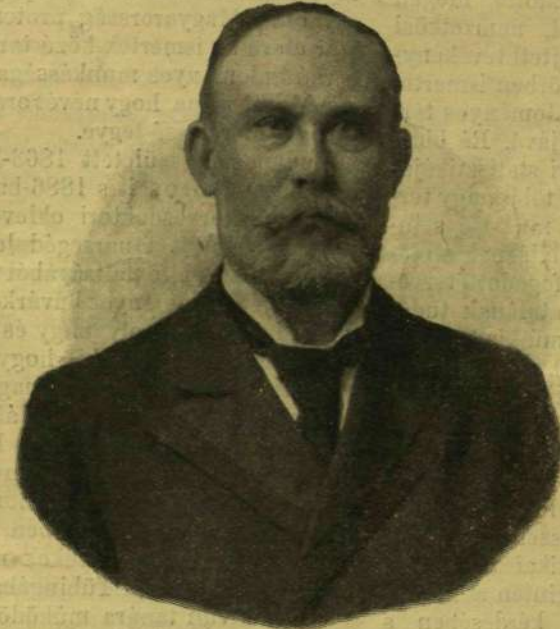
LEGJOBB ARCZSZÉPÍTŐ A VILÁGON. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható **TEMESVÁRY J. gyógyszerésznél Zombor és TÖRÖK J. Budapest, Király-utca 12.**

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

20. SZ. 1903. (50. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: **NAGY MIKLÓS.** FŐMUNKATÁRS: **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** BUDAPEST, MÁJUS 17.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával együtt) egész évre 24 korona félre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona félre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) egész évre 10 korona félre 5 * Kétféle előfizetés lehet a postaiilag meghatározott vidéki is csatlakozó.

NAGY FERENCZ.

BAKSAY SÁNDOR.

KÖRÖSY JÓZSEF.

LENHOSSEK MIHÁLY.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÚJ RENDES TAGJAI.

fogságban találkoztunk, de én akkor még nem hittem azt, a mi bekövetkezett.

— Jól van, — hörögte Szepessy tompán és hirtelen léptekkel vissza-indult, kezeivel a levegőben kalimpálva.

Akli utána baktatott.

— Mit szándékozik most tenni? — kérde bizonytalan hangon.

— Azt majd meglátja.

— felelte a cinikus főúr mogorván.

A 20-as számú ház előtt elhaladva, a hol a hintó állt a pokróczokkal letakart, paripákkal, odaszólt a fel s alá poroszkáló komornyiknak:

— Hozza csak utánam a bokrétát Szirotka!

Szirotka a bokrétáért ugrott s vitte ura után

AZ AKHILLEION VILLA.

HEINE SZOBRA.

BYRON SZOBRA.

AZ AKHILLEION VILLA KERTJÉBŐL.

ünnepélyesen, gyöngéden, mint valami oltári szentséget.

Ezalatt letelt a fertility óra, az insurgensek türelmetlenkedtek, mert fáztak, aprózt tancsban keringve egymás körül, hogy a lábuk egy kicsit melegedjék a mozgástól, pedig részben megnyugtató az idő, mert a hó kezdett pilinkelni, a miriád csillag hirtelen eltűnt az égboltról, sőt láthatatlan lett az égbolt is, piszkos, vörhenyes pép töltötte ki a fonséges űrt, ég és föld között, azonban hideg metsző szél kezdett fújni s mintha valami ismeretlen világban oda fenn, megrázott volna egy óriás akácfa, hullongtak a fehér virágai.

— Nos? — kérde Szepessy.

— Még mindig semmi, — felelte Bori uram. — Úgy látszik, még mindig tanácskoznak.

Majd hosszú magyarázatokba és megfigyelésekbe ereszkedett, hogy a falon ülők jelentése szerint a szolgálok azóta folytonosan vizet merítenek a kútból és esőöbrökben hordják fel, a mi arra mutat, hogy védelemre készülnek oda fenn. Csakhogy nem forró olajjal, vagy lúggal fognak harcolni, mint az egri nők Dobó alatt, hanem hideg vízzel öntik le embereinket az ablakokból. No az szép mulatság lesz, ha így lesz. De van még egy veszedelmesebb jel is, a ház padlásán nyüzsgés-mozgás észlelhető, a folyosóról nyíló ablakon át látni lehet, hogy valami bútorfeléket cipelnék fel fiatal lányok

— Végezzünk, uram, megúntuk már, megvesz az Isten hidege. Elmúlt a fertility óra, ne várjunk tovább, mert bajba jutunk.

— Várjunk még, — felelte Szepessy sötéten.

— De egy kicsit mégis megsürgetem őket, — gondolta Lenty György s fejszéjével egy irtózatot sujtott a kapura. Alig hogy a csattanás elhangzott, nagy dérral-durrall szétesapódott az emeleten egy utcára nyíló ablak s egy fehér főkötős asszonyi fej jelent meg benne.

Maga Szilvássyné volt az asszony viczispán. Mélységes csönd állt be. Mindenki hallani akarta. Most dől el a koczka.

— Miféle istenitélet ez? — szólta le az asszonyosság haragos hangon, jóízű megjegyzés-

a padlásra. Kutya legyek inkább, mintsem jól sejtsek, de az asszonyi ész az ördög szántóföldje, ott könnyen megteremhetett az ötlet, hogy a padlásra halmozottbútorokat meggyújtják s a fellobogó tűz ide csődíti az egész várost... Az lenne ám a ne mulass... Azért hát sietve kell cselekedni.

Szepessy egy szót se hallott ebből, inkább a szél dúdolása érdekelte. Szomorú egy dallam, panaszkodásféle, mintha a lolkével beszélgetne a szél. Hát csak fűjj, beszélj, kutya, hallgatlak!

De az insurgensek türelmetlenkedtek. Mind köréje gyűltek s éktelen lármával követelték a cselekvést.

sel. — Micsoda banda magok? Hogy mernek itt éjnek idején tisztességes emberek háza előtt ilyen ramazdrét csapni? Nem szégyenlik magukat? Pfüj, gyalázat. Magyarok magok? Nem hiszem. Magok csak csűrhe. Hadd lássam, hol a kolomposuk. Szép mákvirág lehet. Annak a fejével akarok beszélni. Ha nem fél egy asszonyszemélytől, hát álljon ide, jelentse magát.

De már ezt nem tűrhette Málnásy uram, fölfortyant.

— Hallgass szoknya, mit tudod te megítélni a dolmányt?

— Én szoknya vagyok, az igaz, — pattogott az asszonyság, — de ti nem vagytok dolmány, hanem csak kapeza és ha el nem takarodtok innen, de mindjárt...

Szepessy e perczen félretaszította Málnásyt és ő lépett ki az első sorba.

— Itt vagyok, madame.

AZ ANGOL KIRÁLY PÁRISBAN, LOUBET KÖZTÁRSABÁGI ELNÖKKEL KOCSIBAN ÜLVE.

mi ez? Mit akar? Sehogy se értették, hová vág ez az új ravaszság. Bori uram a vállait vonogatta, hogy föl nem foghatja, mi történik.

— Hozzanak egy létrát! — parancsolá Szepessy.

A létra csakhamar előtermett.

— Menjen fel Szirotka és nyújtsa fel a bokrétát az asszonyságnak.

Szirotka is szót fogadott, fölhágott a létra közepéig s onnan felnyújtotta a kamélia bokrétát. Szilvássyné átvette és becsapta az ablakot.

— Jó éjszakát, báró Szepessy, jó éjszakát!

Úgy rémlett, mintha a többi ablakoknál is megmozdultak volna a függönyök s az ablakbecsukás zajától kandi tündérek s bohókás villik rebbennének szét.

(Folytatása következik.)

AZ ANGOL KIRÁLY FOGADTATÁSA A RÓMAI QUIRINÁLBAN. HELENA OLASZ KIRÁLYNÉ ÁLTAL.

— Úgy? Maga van itt? Nos Isten hozta? Melyik korcsmából jön uraságod? Mondhatom, derék dolog. Szép magyar mágus. Dicsőségére válik az országnak és a magas úri rendnek. No, hát, mit akar, méltóságos négyesi Szepessy István báró úr?

— Semmit, — szólta a báró szeliden, — azaz alig valamivel többet; mindössze egy bokrétát szeretnék átadni Kovács kisasszonynak.

Az insurgensek édesdeden vihogtak a báró kijelentésén. Tetszett nekik, hogy ilyen finom formában adja be a szándékát. Az úr mégis úr, hiába.

Szilvássynét azonban hidegen hagyta az ékes forma. A kigyó a rozsmaring-bokorban is kigyó marad.

— Kovács kisasszony először is nem kívánja a maga bokrétáit, másodszor nem szokás éjjel hozni bokrétákat fiatal leányoknak. Ön gonosz

ember és tudom én, hogy sötét szándékot forral, de figyelmeztetem...

— Igazán, nincs egyéb szándékom, madame, és ha ön megengedi, hogy egyik emberem fölvihesse létrán a bokrétát és az ablakba tegye, rögtön el fogunk vonulni.

Szilvássynét meglepte a Szepessy sajátságos lázas hangja, melyből valami végtelen szomorúság csengett ki.

— Becsületére mondja? — kérde élénken, mohón.

— Becsületemre, — felelte Szepessy ünnepélyesen — és mondja meg neki — s itt majd nem fuldokló, ziháló lett a szava, — mondja meg neki, hogy... hogy azt üzenem, soha sem fog engem többé látni. De mondja meg.

— Jó, hát átvesszem a bokrétát, de csak egy ember jöjjön a létrán.

Az insurgensek meglepetve sügtak össze. Hát

AKHILLEION.

Erzsébet királyné tengeri útjait a saját yachtján, a „Miramaré”-n szokta tenni, melyben ép oly kényelme volt, mint bármelyik palotájában, sőt még angol kecskéjét is magával vitte, mert rendszeren kecsketejet ivott. Mikor yachtja megérkezett a korfui fehérmárvány-kikötőbe, már messziről látta kedvencz költője szobrát.

A Heine-émlékhez márványlépcső vezet a kikötőből, a lépcső két oldalán vasrács van, mely olyan finom munka, mintha csipkéből volna fonva. A kikötőtől a palotáig gyalog ment fel a királyné s útközben meglátogatta kedves szobrai. Sokszor említette: „Ezt a helyet szerettem legjobban, mert ezt én teremtettem; minden fát és minden szobrot magam választottam.”

A palota első emeletén volt a királyné hálószobája; a szoba ajtaja egy nyitott terrasra nyílik, mely sátorrá volt átalakítva. Ezen a terraszon szokott a királyné reggelizni és itt fésülték gyönyörű haját. A fésülés rendszeren

Magyar Ince fényképe.

KURUCZ OSOPORT AZ IFJUSÁG RÁKÓCZI-ÜNNEPÉN.

két óra hosszat tartott. Ezalatt és séta közben vette a királyné a görög leccskéket. A második emelet a király és a főhercegek lakosztálya volt. A királyné sokszor említette, hogy szeretné, ha Mária Valéria főhercegnő ott volna családjával. Egyszer volt is itt férjével, de a főherceg nem szereti sem a tengert, sem a szomorú olajfákat, a főhercegnő pedig nagyon szereti férjét, és így elmaradt a további látogatásuk.

A királyné korfui palotájában többnyire napfelkelte előtt kelt és a peristyl terrasznál várta meg a hajnalt. Itt keletnek van a Peri-szobor: egy hattúry szárnyán ülő anya, ki szeretettel öleli keblére kis gyermekét. Ennél a szobornál van a legszebb kilátás az egész Korfura. Ha kérdezték a királynét, hogy miért van egyedül, azt felelte: az egyedüllet a legjobb tápláléka a léleknek!

Midőn ez év tavaszán meglátogattuk Korfu szigetét, gyakran tapasztaltuk, hogy az ottani görög nép mennyire szerette Erzsébet királynét. Most is leveszi kalapját, ha nevét említik. Sétája közben mindenki „Kalin imeran Regina Elizabetha” („Jónapot, Erzsébet királyné”) szavakkal köszöntötte és ő viszonzta, „Epissis kali”. („Jót neked is”). Kegyelettel őrzik azokat a narancsfákat, melyekről sétatükben lezakított egy-egy gyümölcsöt, hogy enyhítse szomjúságát. Egy öreg parasztnő Pelikóban azt mondta, mikor haláláról volt szó: „Mért nem jött Korfu-szigetere, itt nem érhetne volna baj!” Gyakran meglátogatta a „Halottak szigetét”, egy öreg ember egyszerű bárkájában szokott átmenni. Akkor még ott is élt egy öreg házaspár, kik a királynét mindig megkínálták mézzel és mandulával, de már ők se élnek. 1861-ben volt ott a királyné először; egy márványtábla őrzi emlékét.

Mennyivel élénkebb volt akkor ez a liget, mikor Erzsébet királyné itt lakott! Most csend minden, hallgatnak a műzsák és a költők! Kedves költői hiában várják őt: Byron a fehér rózsálgosban, mert az volt Byron kedves virága, Heine pedig a tenger felől. De az a gyönyörű kert, melyről a felséges asszony azt szokta mondani: „szép kert, mert itt a természet a főkertész”, és az a sok műkincs mind a királyné nagyságáról beszél! Azok a falak, a hol ő csendes álmait aludta, az a kis templom, hol napi imáját rebegte, azok a fák, melyek hulló leveleikkel takarják be azokat az utakat, melyeken Erzsébet királynénk bánatát hordozta! Ezek örökké fogják hirdetni lelke jóságát. Meg vagyok győződve, hogy nincs magyar, ki nek, ha e helyet látta, fel ne ébredne lelkében az az érzés, hogy el kell követni mindent arra, hogy e helyet megszerezzük! Övjük meg idegen kezekből és tartasuk fenn emlékét ott a távolban; hadd lássa a világ, hogy a magyar hálával tudja szeretni és kegyelettel őrizni feledhetetlen királynéja emlékét! Vegye a nemzet kezébe a dolgot, tegyen lépéseket, míg nem késő és szerezzze meg üdülőhelynek azok számára, a kik a szellemi munkában kifáradva, testi-lelki pihe-

nére vágyakoznak s a kik most más déli vidéken keresnek gyógyulást. Hogy klímája arra való, mutatja boldogult királynénk kúrája. Kétségtelen, hogy az egész világ tisztelettel hajolna meg a magyar nemzet kegyelele előtt, a melylyel felejtethetetlen Erzsébet királyné emlékét főtartja és néhány év múlva világhírű üdülőhely lenne az Akhilleion.

Hegedüs Sándorné.

AZ ANGOL KIRÁLY RÓMÁBAN ÉS PÁRISBAN.

Rövid idő alatt két hatalmas uralkodó látogatását fogadta az „örök város”: VII. Edvárd angol királyt és II. Vilmos német császárt. Az angol király Lisszabonból ment hajón, külföldi látogatási körútján, melyet a portugall fővárosban kezdett s Rómában, majd Párisban folytatott, hogy ez utóbbi helyről hazatérjen. Az olaszok nagy örömmel fogadták VII. Edvárd látogatásának hírért, mert az olaszok különben is régóta szíves viszonyban vannak az angolokkal. Az angol király a pápa meghívására a Vatikánba is ellátogatott, a mit már régóta nem tett egy angol király sem.

VII. Edvárd Nápolyban szállott ki s vasúton ment május 18-án Rómába; itt a pályaudvarban Viktor Emánuel király várta a királyi család tagjaival. Innen nagyon szépen feldisztított utcákon át vonultak a Quirinába, az olasz királyi palotába. Az udvaron kiszállva az angol király a fényes kísérettel felment az u. n. „százak gárdájáról” elnevezett terembe, a hol Helena királyné várta.

Edvárd király, a ki arannyal himzett vörös tábornagy egyenruháját viselte, előrehaladott kora és elnehezdedt testalkata ellenére is elég könnyedén ment fel a széles márványlépcsőn. Az olasz királyné, kinek karcsú alakját csipkével díszített pompás heliotrop-színű ruha és a fekete hajában csillogó értékes gyémánt diadém tette még szebbé, a rendkívül értékes régi freskókkal és gobelinekkel ékesített terem bejáratá közelében fogadta vendégét, körülvéve udvarhölgyeitől s a királyi család női tagjaitól. Edvárd király fehér és vörös tollakkal díszített tábornoki kalapját kezében tartva lépett a királyné felé, a ki szintén néhány lépést tett feléje. A vendég udvariasan kezét csókolta a királynénak s néhány percig mosolyogva beszélgetett vele.

A palota előtti téren a nagy tömeg lelkes evviva-kiáltozása és tapsolása jelezte, hogy a néplátni szeretné a fejedelmi vendéget. Edvárd király erre az olasz királyi párral megjelent az erkélyen.

Április 30-án búcsúzott el Edvárd király Rómából, honnan Párisba indult.

Párisban, a hova május elsején érkezett, hasonlóan nagyon lelkesen fogadták Edvárd ki-

rályt. Érkezése napján látogatást tett Loubet elnökkel, kivel együtt este elment a Théâtre Français díszelőadására. Másnap Vincennesbe rándult a francia csapatok megismerésére, majd a városházára látogatott el s este részt vett az Elysée-palotában Loubet elnök által tiszteletére rendezett díszebéden. Az ebéd végzetével az Opera előadását hallgatta meg. Május 3-án istentiszteletre ment az anglikán templomba, este pedig az angol nagykövetségen ebédet adott. Május 4-ikén hagyta el Páris és Cherbourghban hajóra szállva, hazatért.

AZ IFJUSÁG RÁKÓCZI-ÜNNEPE.

Az országos Rákóczi-ünnep sorát az egyetemi ifjuság által a fővárosban május 10-ikén rendezett ünnepély nyitotta meg. Az egyetemi ifjuság ünnepének első része délelőtt kilenc órakor kezdődött istentisztelettel az egyetemi templomban, a honnan az ünnepély tulajdonképeni színhelyére, a Royal-szálló nagytermébe vonult az ifjuság. Érdekes képet mutatott ez a felvonulás. Tárogatók és harsonák szava zengte be az utcákat, dobok peregetek s a kurucz-induló ütemére katonás rendben lépdelt a korhű jelmezekbe öltözött ifjuság, az utcákon nagy tömeg néptől kísérve. Elöl az Egyetemi-kör zászlaját vitték, a melyet nyolcz herold és négy dobos követett. Utánuk ment kurucz kornéták alatt a talpas és lovas kurucz-csapat, középen a labancz foglyok csoportja.

A Royal-szálló termében nagy és díszes közönség gyűlt össze. Az ünnepély kezdetét harsonaszó jelezte, mire a kuruczok bevonultak és csoportokban elhelyezkedtek az emelvényen. Rákóczy Viktor orsz. képviselő körül, a ki mint Lengyelországból érkezett hírnök „Rákóczi üzenetét” kiáltotta ki az egybesereglett közönségnek. Ez volt a megnyitója az ünnepnek. Harsonák zengése és a közönség éljenzése közt végezte beszédét Rákóczy, mire a Ganz-gyári dalkör a Filharmoniai Társaság négy tagjának vadászkiáltás mellett Kölcsey himnuszát énekelte, melyet a közönség fölállva hallgatott végig. Török Irma Radios Béla hegedűkísérettel Káldy kurucz-nótáit szavalta el. Az ünnepi szónok Beöthy Ákos orsz. képviselő volt. Lendülettel, tüzes kurucz beszédét többször szakította félbe a közönség tüntető éljenzése. Márkus Emilia Harsányi Kálmán „Rodostói árnyak” című költeményét, P. Lukács Juliska Várady Antal „Rákóczi Rodostón” című költeményét zenekísérettel adta elő. Az ifjuság nevében Kovács János István joghallgató, az ünnep rendezője mondott lelkes beszédet, Oláh Gábor bölcsészethallgató pedig pályanyertes Rákóczi-ódáját szavalta el. A műsor többi pontját Farkas Jenő, Goll Jenő és ifj. Stowasser János szép tárogató-harmasa (Lavotta

Singer fényképe után.

AZ IFJUSÁG RÁKÓCZI-ÜNNEPE BUDAPESTEN: A MENET ELINDULÁSA AZ EGYETEMI TEMPLOMBÓL.

szerelme), továbbá a polgári iskolai tanárjelöltek énekára és Kún László művészi czimbalomjátéka töltötte ki.

Este nyolcz órakor ugyancsak a Royal termében „Kurucz-estély” volt, a melyen Wlassics Gyula közoktatási miniszter is megjelent. A műsor javarészt kuruczkorbeli ének és zeneszámokból volt összeállítva. A vidéki főiskolák nevében Kún Béla kolozsvári joghallgató mondott beszédet, jelentve, hogy úgy Kolozsvár, mint az összes vidéki fő- és középiskolák szintén meg fogják ünnepelni Rákóczy emlékezetét. Az emelvényen az ifjuság által festői csoportokban alakított kurucz tábor helyezkedett el, mely az előadások keretét szolgált. Így ezt, mint a délelőtti felvonulást Nemes Mihály történelmi festő rendezte.

VILÁGJÁRÓ ISKOLA.

A tengerészek gyakorlati kiképzésének úgy szólván nélkülözhetetlen segédeszköze az iskola-hajó. Ezen tanulják meg a tengerész-növendékek azokat a különféle tengerész-műveleteket, a melyek a biztos és gazdaságos hajózásnak alapföltételei. Ez az oka annak, hogy főleg újabb időben a kereskedelmi tengerészet is mind nagyobb fontosságot tulajdonít az iskola-hajónak. Nálunk is már 1894-ben foglalkozott az „Adria” magyar kir. tengerhajózási társaság egy vitorlás iskola-hajó létesítésével és nagy kár, hogy az életre való eszme akkor nem valósult meg. Azóta többször és több oldalról fölmerült ez az eszme, de sikertelenül. Most azonban a kereskedelmi miniszter vette a kezébe az ügyet s a szabadhajózási törvény keretében szándékozik azt megvalósítani s így bizvást remélhetjük, hogy nálunk is nem sokára meglesz a vitorlás iskola-hajó s nekünk is lesz módunk szakképzett magyar tengerészeket nevelni.

A míg azonban mi itt Európában csupán a tengerészek kiképzésére csinálunk iskola-hajókat, az amerikaiak e téren is túlszárnyalnak bennünket ennek az intézménynek egy új, tökéletesebb változatával. Rhode-Island állam ugyanis most egy olyan úszó-iskolát épített, mely az iskola-hajók céljait sokkal tágabb, nagyszabású keretben valósítja meg.

Ez az úszó-iskola, a „Joung America”, most épül Perth-ben (New-Jersey államban), e nyáron fogják vízrebocsátani s szeptemberben már világlátúra indul.

A „Joung America” abban különbözik a mi iskola-hajóinktól, hogy a míg ezek csupán a gyakorlati hajózási ismeretek elsajátítására szolgálnak, addig am azon a növendékek nem csupán a vitorlázás és gőzhajózás elméletében és gyakorlatában nyernek megfelelő kiképzést, de a főcél tulajdonképen az, hogy a növendékek világot lássanak, megismerkedjenek — és pedig közvetlenül — mindenféle idegen népekkel és intézményekkel, idegen természeti viszonyokkal s ily módon alapos gyakorlati előismereteket szerezzenek mindazon pályákhoz, a melyeken a világlátottság a siker előfeltétele.

Meyers fényképe után.

GRÓF BUTLER JÁNOS SZOBRÁNAK TELEPLEZÉSE A LUDOVIKAI-AKADÉMIA KERTJÉBEN.

Igazi amerikai felfogásra vall a modern haladás kívánalmainak illető megértése, az a szinte megdöbbentő erély, a mely meg ezt a nehéz igényt is kielégíteni igyekszik és az áldozatkészség, mely az eszme megvalósításánál mutatkozik.

A „Joung America” aczélból épül, teljes hossza 270 angol láb, hossza a vízvonalban 230 láb, legnagyobb szélessége 44 láb, magassága a fenéktől a fedélzetig 34 láb, merülése a közepén 18 1/2 láb, teljes úrtartalma (displacement) 18 1/2 láb merülésnél 2600 tonna. A hajó teste igen finom, élesen kidolgozott vonalakkal van építve, szinte azt mondhatnók, hogy oly kecses formája van, akár egy úszó sirálnak, úgy hogy vitorlával óránként 12 tengeri mérföldet képes haladni. De fel van szerelve egy 500 lóerős gőzgéppel és csavarral is, úgy hogy szélsőségekben, gőzerővel nyolcz tengeri mérföldet képes megtenni óránként.

A hajó a technika legújabb vívmányai szerint van építve s a legmodernebb felszereléssel és berendezéssel van ellátva. A helyiségek vilámsan vannak világítva és szellőztetve; el van látva a hajó a kellő friss vízzel, szűrő- és hűtő-készülékekkel s mindenféle biztonsági, kényelmi és a legmesszebbmenő igényeknek is megfelelő szükségleti berendezésekkel.

A fedélköz hátulsó részén vannak az elfogadó-helyiségek 24 tanár részére, a fedélzet szomszédos részében pedig a tanárok kajütjei. A hajó közepén vannak a növendékekre felügyelő kapitány és a tisztiek fülkéi. A fedélzeti részen vannak elhelyezve a növendékek, de nem külön fülkékben, hanem hajósmódra, együttesen. E mellett vannak a konyha, a mosó- és hűtőhely és a hajólegénység helyiségei. Az u. n. iskola-fedélzetben vannak a tantermek, a könyvtár, a kórház, az üdülőhely és az iskolaigazgató helyisége. Ez előtt van a

kadet-zászlóalj közös helyisége, melyet vízszon-függönyök kisebb fülkékre osztanak. Ezen túl vannak még külön fülkék két tanár és hat kadet részére. A jobbfelelő oldalon a kadetok nagytérmeivel szemközti van a múzeum, emléktárgyak, ábrák, minták s más effélék megőrzésére. Ezután következnek a kadetok fürdőszobái. A hajónak ezt a részét erős deszkafal választja el az élettartól, a műhelytől és a matrózok fürdőjétől. A legfelső fedélzetben, a főárccal mellett négy felügyelő lakik; ott vannak továbbá a dohányzó-, játszó- és zenetermek. A keresztárccal mellett van a tisztok pihenő-szobája és a hajó műszertára.

A hajó tíz darab, egyenkint 28 láb hosszú ladikot, két 36 láb hosszú vitorlás dereglyét és két 36 láb hosszú gőzbarkát visz magával. Ezen kívül föl lesz szerelve a mély tengerben végzendő fenéktanulmányokra szolgáló eszközök is.

A hajón 414 ember számára van hely. Ezek a következők: egy kapitány, egy végrehajtó tiszt, négy más tiszt, egy iskola-igazgató, húsz tanár, két orvos, egy pap, a kapitány titkára, 250 növendék (kadet), harmincz matróz, tizenöt inas, ötven szolga, egy gyógyszerész, egy gépész, két géppápoló, hat fűtő, egy főszakács, két pék, két ács, két szabó, egy nyomdász, egy kőtömő (praeparator), négy mosó, egy vitorlameszter, egy segéd, két dynamo kezelő, két segéd, egy mázoló, egy fényképész, egy kovács, egy cipész és öt zenész. A hajó vezényletére a legkiválóbb tengerésztiszteket választják ki s a növendékek katonai módon századokba és szakaszokba vannak osztva s akként képezve, hogy a vitorlakezelésben és a kormányzásban mind egyiktük megszerezze a kellő jártasságot. Az elméleti oktatás kiterjed a összes hajózási, nép- és földrajzi, kereskedelmi és egyéb közhasznú ismeretekre, mindenkor megfelelő vonatkozással a hajó által meglátogatott tengerek, partvidékek, illetve országok különleges viszonyaira. Az oktatás naponként délelőtt 8 1/2 órától 12 1/2 óráig tart. A délutáni órák a pihenésnek, különféle gyakorlatoknak, nyílt tengeren a hajó mindenkor helyzetére vonatkozó számításoknak, a partok mentén a tájak szemlelétének, kikötőkben a helyi viszonyok tanulmányozásának, a hajózó sportnak, stb. lesznek szentelve. Este a növendékek tanulnak és szórakoznak.

Az úszó iskola tanfolyama négy évig tart, mely idő alatt a növendékek megtesznek a hajóval vagy 100,000 tengeri mérföldnyi utat s bejárják a világ valamennyi jelentékeny partvidékét és kikötőjét. A négy évi tanfolyam elvégzésével a növendékek szabadon mehetnek akár a tengerész pályára, akár egyetemekre, avagy a kereskedelmi pályára is. S az az egy kétségtelen, hogy a ki ezen az úszó iskolán sikerrel elvégzte a négy évi tanfolyamot, az oly széles látókörrel, a közvetlen ismeretek, tapasztalatok és benyomások oly nagy gazdagságával, a szellemi erő oly magas fokával lép a további kiképzés avagy mindjárt a gyakorlati élet terére, a minőt semmiféle szárazföldi iskola sem nyújthat. A praktikus amerikai ezzel az úszó

A „JOUNG AMERICA” AMERIKAI ISKOLA-HAJÓ.

Major Jenő: Tavaszi erdő.

és világjáró iskolával szinte új és teljesen eredeti eszmét visz be az ifjúság kiképzésére hivatott intézményekbe s ezzel csakugyan az életnek, az élet gyakorlati követelményeinek megfelelőleg igyekszik nevelni az ifjúságot.

Gonda Béla.

A NEMZETI SZALON ÚJ TÁRLATÁBÓL.

Régi igazság, hogy a rajzolás abo-je a festőművészetnek és hogy még a legnagyobb tehetségek sem képesek teljes sikert elérni s minden tekintetben összhangzatos, művészi alkotásokat létesíteni, ha a rajzolásuk fogyatékos. A legújabb magyar festőnemzedék tagjaival szemben is rendesen azt a vádat hangoztatják a művészet ügye iránt lelkesedő és szigorúbban ítélő kritikusok, hogy nem fordítanak elég gondot a rajzolásra s nem ismerik azt a csaknem aggályoskodó szabatoságot, mely a klasszikus iskola festőművészeinek kiváló sajátja és erénye volt. A gondos rajzolás alatt pedig nemcsak azt értjük, hogy a művész a fára vagy vászonra még a festés megkezdése előtt figyelmen kívül hagyja az ábrázolandó alakok és tárgyak körvonalait. Mert hiszen a művész nemcsak önnel és krétával, hanem ecsettel, sőt színpalackokkal is rajzolhat, sőt újabb időkben a legtöbb képről csakis így dolgozik. A gondos rajz alatt manapság azt az erényt értjük, hogy a művész kompozíciójának minden részletét az igazság erejével tudja felruházni s az élet látszatát adja meg alkotásainak. Hogy ilyen hatás eléréséhez nagy tudás és gyakorlat szükséges: még az is beláthatja, a ki a művészetekkel csak felületesen foglalkozik. Azok a kiváló impresszionisták, kik műveiken, úgyszólván, csak jelzik a vonalakat és formákat, rendesen egytől-egyik kiváló rajzoló s érdemük főként abban áll, hogy minden színpalackot a maga helyére raknak s hogy ez a színpalack csak ott és másutt már sehol sem érvényesülhet.

A rajztudás eme nagy fontosságától indítva Wlassics miniszter közelebb pályadíj kiutazásával buzdította a magyar művészeket s a Nemzeti Szalon-nak módot nyújtott arra, hogy helyiségeiben vízfestmény-, rajz- és metszetkiállítást rendezhessen. Ez a tárlat közelebb nyílt meg — s dicséret a magyar művészek buzgólkodásának — mintegy ötödfél száz kisebb és nagyobb művet tartalmaz. Nem mernénk állítani, hogy a gyűjtemény minden egyes darabja kiállja a szigorú kritikát; de hiszen művészeink nagyobb tömegben ezúttal lépnek föl először kézi rajzokkal s a későbbi kiállítások alkalmával majd maguk is jobban megítélik: nyilvános kiállításra minő művek valók és minők nem alkalmasak.

A mostani kiállítás fogyatékosai mellett is eléggé érdekes és változatos. Van benne igen sok czeruza- és kréta-rajz; a toll kezelésének művészetét érdekes példányokon láthatjuk; színes krétákkal, a szépiá színeivel nem egy képről figyelemre méltó hatásokat tud elérni s

Hegedűs László: Tanulmány.

Olgyay Viktor: Novella.

A NEMZETI SZALON ÚJ KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

ha tiszta akvarell nincs is a kiállításban, több lap azt mutatja, hogy a gouache-festékek kezelésében elég jártasságot szereztek fiatal művészeink. Külön gyűjtemény látható ezeken kívül a sokszorosító művészet különböző neméből: rézkarcokból, fekete és színes litográfiákból. A toll kezelését a karrikatura-rajzolókat mutatják be a legnagyobb változatosságban.

Régibb művészeink közül itt van Baditz Ottó, a mindig kutató, érdekes művész, kinek kerékpározó amorettei a felfogás eredetiségével s a kivitel nagy finomságával méltó feltűnést keltenek. Ugyancsak ő tölle szép illusztrációkat is találunk Petőfi költeményeihez. A nagy költőt magyarázzák Révész Imre illusztrációi is, köztük egy, a magyar életet teljes eredetiségében mutató pompás színes krétarajz. Hegedűs László, a legjobb magyar rajzoló egyiké, az Iparművészeti Társulat diplomájának bájos nőalakjával s a százkoronás bankjegytanulmányával tesz bizonyosságot művészetének erejéről és biztosságáról. Simay, ki már a Képzőművészeti Társulat kiállításán is figyelmet keltett, eleven érzékkel dolgozó állatfestő. Majmokat ábrázoló krétarajzai a Nemzeti Szalonban is méltán lekötik érdeklődésünket, e tréfás állatok mozdulatainak helyes megfigyelésével. A tájképek közt feltűnnek Major Jenő fatanulmányai. Ez a fiatal művész jól látja a természetet s a mit látott: nemcsak hangulattal, de szokatlan erővel és biztossággal is tudja átvarázsolni papírlapjára. Az egyszerű kréta színes anyaggá válik kezeiben, melynek érdekes és változatos árnyalatai vannak. A színek világító ereje jellemzi Poll Hugó pasztelljeit s könnyedség és finomság ömlik el Kubinyi Sándor színes rajzain.

Lassankint a könyvdisztítés is megteremtí nálunk a maga mestereit. Honti Nándor, a kin különben még nagyon meglátszik a párisi illusztrátorok hatása, tetszetős rajzokat készített Yvette Guilbert dalaikhoz; Nagy Sándor K. Lippich Elek költeményeit ékesítette igen elmésen, Faragó József pedig kecses ex libris-vel kelt figyelmet.

A reprodukáló művészet terén — igen helyesen — még mindig a rézkarc áll elől. Újabb mesterei közül ki kell emelnünk Pravozinszkyt, kitől ezen a kiállításon érdekes lapokat láthatunk. Nagyon jelentékeny lap a Tisza Kálmánt ábrázoló arckép. Faragó József rézkarca. Litográfiákkal Glatz Oszkár és Olgyay Viktor válnak ki társaik közül. Végül említjük Zichy Istvánt; ez a kiállításainkon tudunkkal először szereplő művész színes és tonusos litográfiáival ér el nem közönséges hatásokat. Hihetőleg az ő mesterei is a francziák voltak.

A DUNAI ÜNNEPÉLY.

A jótékony célra rendezett nagy dunai ünnepély, melyet már hetek óta élénk érdeklődéssel várt a közönség, az előre megállapított időben, május 13-án este, szép sikerrel ment végbe. A milleniumi ünnepnek óta nem fordult elő, hogy valamely alkalom annyi embert vonzott volna a fővárosba. Nemcsak Budapest lakossága vett ez ünnepben részt, hanem a vidék is, sőt külföldről is jöttek. A vasutak már két nap óta csak úgy ontották mindenfelől a sok embert, a szokatlan élénkség, sürgős-forgás egészen megváltoztatta az utcák képét, mindenfelé kisebb-nagyobb csoportokban jártak a vidékiek, a kik addig is, a míg elérkezik a dunai ünnepély ideje, sorra nézték a főváros látnivalóit.

A dunai ünnepély rendezésének eszméje, mint tudva van, gróf Szápáry Páltól származik. Célja nemcsak az volt, hogy a közönségnek fényes látványosságot nyújtson, hanem hogy a főváros idegenforgalmát is fokozza. Az ünnepély jóvédelme, tekintve a jelenvolt közönség óriási számát, a rendezés nagy költségei mellett is nagy összeg lehet, melyben több jótékonyasági intézmény és egyesület osztozik.

Az ünnepélyt a rendezőség nagy stílusban tervezte. A hatalmas Duna kivilágított partjaival, palotasoraival, széles tükrevel, az öreg Gellért-heggyel, a pompás hidak ragyogó csillogásukkal megkapó látványt nyújtottak. A partok, az épületek kivilágítása, a Duna hajóinak ezernyi ezer lámpával díszítése, a Gellért-hegy szakadatlan tűzijátéka — szép képet mutatott, fényesen bizonyítva, hogy Budapest dunai képét éjjelre megvilágítani mily szerencsés eszme volt. A tűz és víz kölcsönös hatását valóban gyönyörűség volt nézni.

A Margit-szigettől le a Ferencz József-hidig a két partszélt színes üvegmeccsek füzerei világították, fölagattak drótra, kötélre. A hidakat is telerakták vörös, fehér, zöld üvegű méccsekkel. Körvonalaik ragyogtak és ott rezegtek a víz tükreben. A házak párkányait is így világították ki.

Stílusos fényképe után.

GRÓF SZÁPÁRY PÁL, A DUNAI ÜNNEPÉLY RENDEZŐBIZOTTSÁGÁNAK ELNÖKE.

ták ki. Az ablakokban megint színes lampionok csillogtak. A fényesen kivilágított királyi palota előtt nagy villamos lámpák sora árasztott nap-pali fényt, az est sötétségéből kiemelve a hatalmas épület falait. Közép kupoláján is ragyogott a villamos fény. A Mátyás-templomot körülvevő Halász-bástya vörös fényben égett, észrevehetően fényforrásból, mintha biborból volna. A mögötte emelkedő Mátyás-templomot és keresztornyát elektromos fényvetítők világították meg. Szemközt vele az országház tornyai és góthikus csipkézetei rajzolódtak bele élesen a sötétségbe.

A tündöklő füzerek végtől-végig a partokon össze-vissza szeldelték és metsztették az este feketeségét. A víz tükre csöndesen úszkált a nagy és kis hajók, ellepve a mécses sűrűsorával, sokszínű lampionokkal. A kivilágított vonalak mutatták a hajó formáját. Lassan haladtak alá és föl, telve előkelő közönséggel. Zene, ének, kürt hangzott róluk. A királyi palota előtt a pesti és budai oldalon két dunai monitor horgonyzott kivilágítva. Ezekről huszonegy ágyúlövés hirdette az ünnepély kezdetét.

Az idő egész nap kedvezőtlen volt. Dél előtt szakadt az eső, délután csöndesült; este mégis megszűnt, sőt az ünnepélykor már csillagok jöttek fel az égre. A közönség már hét óra után minden irányból megindult, hogy elfoglalja helyét a partok mentén, a hol nagy tribünöket állítottak. Hogy milyen óriási lehetett a közönség, arról csak tizenegy óra felé győződhetett meg az ember, mikor az ünnepélyről hazatérők tömege sokáig ellepte mindenfelé az utcákat és nagy körutakat, a mint véget érni nem akaró sűrű sorokban vonult haza felé.

Miután sorra egymásután kigyúltak a kivilágítás lámpasorai, az ünnepélyességek első látványa a nézőkkel megterhelt gőzhajók csöndes sötéteje volt, a számtalan rávetődött fényugartól csillogó Duna tükre. Majd a mint a hajók — számszerint huszonegy — a Lánchíd mellett megállottak, a Gellért-hegy felé fordult a figyelem, melynek kacskaringós utai tündérfényben ragyogtak, de teteje még egész sötétben volt, csak a régi erdő körvonalai látszóttak homályosan. Itt folytak az előkészületek a mindjárt következő tűzijátéka, melyet angol pirotechnikusok mutattak be. Közben a Dunán visszaverődő világitást nézte a közönség, de kivált a vörös, fehér, zöld lámpákkal gazdagon díszített Lánchidat, melyet az esti órákra elzártak a közlekedéstől és melyet most már a nézők raja lepett el.

Kilenczedik óra volt, mikor a monitorok ágyúi megszólaltak s huszonegy lövéssel jelezték, hogy a király, Lajos Viktor, Ottó és József

A DUNAI ÜNNEPÉLY BUDAPESTEN. — A GELLÉRT-HEGY ÉS A GELLÉRT-BARPART.

Győrfi József.

A KIRÁLYI PALOTA ÉS KÖRNYÉKE.

A DUNAI ÜNNEPÉLY BUDAPESTEN.

Ágostfőhercegekkel, *Mária Jozefa* és *Augusta* főhercegnőkkel megjelent gyönyörű várpalotájának terraszán. Az elhelyezett zenekarok hangja felharsant s megkezdődött a tűzijáték a Gellérthegyen. *Brook* az angolnak neve, a ki rendezte. Legelőbb is harminczöt bombát lövelt fel, melyek sutorogva, hosszú tüzes kigyókként hatoltak fel a magasba, a hol erős dörgés közben, ezernyi apró csillagot szórva robbantak szét. Ez volt a kezdet. Ezután egy óra hosszánál tovább sziporkázott, ragyogott, dörgött a Gellérthegy. A röppentyűk, bombák száza lövöltek a magasba, a hol szétterültek, mint omló tüzgalyok, szerteporladtak káprázatos fényben és színben, mint a csillagok; vagy virágfüzéreké alakulva permeteztek alá millió szikrában; olykor zuhogó tüzes eső képeben, máskor össze-vissza cikázva. Sárkányok, üstökösök, meteorok, madáralakok, palma- és ciprusligetek röpkedtek fel össze-vissza, csupa tűzből és szikrából. Egy óriási nap is emelkedett fel vakító, vöröses fényben, de csakhamar óriási durranással szétrobbant s arany, ezüst és rubin csillagokká szakadozva, sűrű eső gyanánt hullott alá. Mérőfeldekre állásztott e gyönyörű fény és szikraözn. Nagy gerendaállványokon is kigyúlt a tűz, szabályos formákba osztva. Először tűzpontok a király mellképét ragyogtatták. Majd a magyar korona formája égett a sötétben és drágaköveinek színe is felcsillogott. Fehér tűz omlása a vizek nagy zuhatagait utánozta és betöltötte fényvel az egész környeket. A merre a szem ellátott, mindenütt fény és káprázat. Maga a Duna tükre is csak úgy sziporkázott a mindenfelől rávetődő fénykévtől. Kivált a hol hullámain barázdákat hasítottak a mesebeli tündérvárakhoz hasonló kivilágított hajók. Rendes körülmények közt is felséges este a Duna s a két partról tükrére verődő ezernyi lámpa fénye olyan látványt varázsol a szemlélő lélebe, a melyhez hasonlót keveset láthat széles e világon. S mind ez a szépség megsokszorozva gyönyörködtetett most.

Tíz óra után végződött a tűzijáték, megindult szerteszét haza a közönség. A gőzhajók azonban a *Margitsziget* felé vették útjukat. A hűvös és még mindig nedves májusi éjszakában a sziget mint mesebeli tündérvár ragyogott. A vendéglők terraszán, a zenekarok és énekarok hangjai mellett, a nedves, hűvös éjszakában felülőkbe burkoltan várta és nézte végig a közönség a tűzijáték második részét, a csillagok ezreinek száguldasát, a kék és vörös özőnők kigyulását, az aranyesőt, a vakító tűzkepeket. Ejfelig tartott mindez és akkor a sziget is kezdett kiürülni.

A Duna-ünnepély fényességén sokat rontott a megelőzőleg kedvezőtlenre fordult időjárás s ha az eső nem szakad egész nap, e látványos-

ság még gazdagabb lett volna színeiben és tündöklésben. A már napok előtt felrakott sok ezer mécs közül nagyon sok megtelt vízzel; a papirlampionok részben szétáztak. A tűzijátéknak is sokat ártott az eső az előkészületek közben. A hegyre felhordott tómerdek holminak abból a részéből, melyet gerendákra és faállványokra kellett erősíteni, sok átmedvedett. E miatt egészen elmaradt a tűzhányóhegy kitörése, a láva omlása is.

Az összes nézők számát 300 ezernél többre becsülik, a vasúton és hajón érkezettek száma a két utolsó nap mintegy 50 ezerre ment, de már előbb is sokan érkeztek. Hozzávetőleg 200,000 koronára becsülik a bevételt, a tiszta jövedelmet legalább is ennek felére.

* Gróf Szápáry Pál-ról, a dunai ünnepély rendező bizottságának elnökéről a következő adatokat jegyezhetjük föl: 1873-ban született, egyetemet végzett s ideig a földmívelési miniszteriumban szolgált. 1899 óta örökös jogon tagja a főrendiháznak. A sport minden nemében kitűnik, nagy kedvelője a zenének s maga is kitűnően cimbalmozik. A főváros társadalmi életének élénkítése nagy tevékenységet fejt ki, különösen mint a Park-klub elnöke. Az idegen forgalom nálunk sokat emlegetett kérdésnek előbbre vitelén már régebben buzgólkodik s e végett a tavaly Budapesten tartott nemzetközi kongresszuson is, melynek díszelnöke volt, eleitől végig buzgón részt vett. Szeretetre méltó modorával mindenkit megnyer. 1898-ban nőül vette Prædzdiecka Mária Luíza grófnőt Varsóban, ki már folyékonyan beszél magyarul. A grófné fivére a czár főudvarmestere s a Prædzdiecki család tagjai az orosz főúri világ legelőkelőbbjei közé tartoznak. A gróf a volt főudvarmesternek, gróf Szápáry Géznak fia; bátyja, László fumei kormányzó.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KÖZÜLÉSE.

A nagygyűlés szokásos befejezésével vasárnap, május 10-én tartotta az Akadémia *hatvanharmadik* közülést. Megjelent az alkalomra az akadémiai palota dísztermében közéletünk számos előkelősége: köztük *Wlassics* Gyula, *Plósz* Sándor, *Láng* Lajos miniszterek, gr. *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, az Akadémia tagjai szép számmal és díszes közönség.

A közülést az Akadémia elnöke, báró *Eötvös* Loránd nyitotta meg magvas és szép formájú beszéddel. Abból indult ki, hogy a tudós, a költő, a művész egyaránt műve marandóságára törekszik s ez az emberiség haladásának legfőbb előmozdítója. De kérdés, vajon elegendő-e az írott jelek, a betűk és

számok arra, hogy velük összes ismereteinket ki tudjuk fejezni s megővni az enyészetből? A legtöbb tudományban elegendők, a fizikában azonban nem. Ha azt akarjuk, hogy a fizikai, élettani és csillagászati tételeket a messze jövőben is megértse, akkor írásainkkal a mai mértékegységeket is át kell az utókorra származtatni. Minthogy pedig térben és időben történik minden, végső elemzésben csak két alapegységnek — a tér egységének és az idő egységének — megválasztásáról és megőrzéséről kell gondoskodni.

A feladat tehát az, hogy megállapítsuk a tér és az idő egységét úgy, hogy minden kor gyermeke egyaránt használni tudja. Mostani mértékegységeink azonban kifogás alá esnek. A méter a Föld méreteitől függ, de a föld felülete változik különböző hatalmas természeti erők hatása alatt s így ez ingatag alapra marandót nem építhetünk. Ezért ma az egész művelt világ tudósai közelhatározással meg-egyeztek abban, hogy mértékrendszerünknek ne a változó Föld legyen az alapja, hanem inkább egy rúd, melyen a méter hosszúsága fel van jegyezve és egy platindarab, melynek tömegét kilogrammnak nevezzük. Biztosításuk végett e mértékegységeket nemzetközileg megállapított szigorú szabályok szerint Párisban erős falak közé zárva őrzik, kezelik és sokszorozsítják. Ez intézmény sorsa azonban bizonytalan, a történelem viszontagságaitól függ. Más, talán kisebb veszedelem fenyegeti időmérésünk pontosságát. Óránkat ma a csillagász a tengelye körül forgó Föld járása szerint igazítja. A Föld forgása azonban változásoknak van kitéve, a mint hogy a tudomány kiderítette, hogy Földünk, mint óra, harmadfél ezer év előtti járáshoz képest ma naponként közel egy harminczad másodperccel késik.

Állandó alapra lévén szükségünk, ezt nem találva meg a testek méreteiben, sem mozgásaiban, abban kell keresnünk, hogy az egyes testeket alkotó anyagok mindig, bármi történik is a Földön, megtartsák állandó sajátosságaikat. Utódaink erre a fölvetésre talán egykor igazán természetes mértékrendszert fognak alapítani, mi arra használhatjuk, hogy ma használt mértékrendszerünk egységeit átszámazzuk az utókorra. A különböző anyagok jellemző sajátosságainak vonatkozását az időhöz és a hosszúsághoz ma nagy részt ismerjük. Így tudjuk, hogy valamely izzó anyag fényében meghatározott hosszúságok sora van, fölvetésünk szerint örökre, le-téve; a különböző anyagok tömegvonzása által léte-sített mozgásokban pedig az adott minta szerint mindig újra és újra szerkeszthető óra áll rendelkezésünkre. Ha tehát megnevezzük egy anyagnak a nevét, azzal együtt annak fényhullámaiban egy hosszúságot, vonzásában pedig egy időtartamot szó-val és számmal képesek vagyunk megjelölni. Ha korunk alkotásaiból nem maradna meg egyéb, csak tudományunk írásban letett foglalatja s azzal együtt akár csak az a két szám, melyely a lángban izzó konyhasó sárga fényének hullámhosszát és a tömegvonzás állandóját a vizre vonatkoztatva mai mértékegységünkben kifejeztük, akkor a jövő tudósa egy porzsemnyi konyhasóhoz és palack vízben megőrizve taláná egész mértékrendszerünket.

A betű diadala ez és a betűk jelleiben összes ismereteink megővése az enyészetből; közös művelődési érdek tehát s ezért gondozása az akadémiák egyik legfontosabb teendője. Beszéde végzavaiban a szülő a hazafiságot hangoztatta.

Az elvont és nehéz tárgyat oly világossággal fejtette ki a megnyitó beszéd, hogy a közönség mindvégig éber figyelemmel hallgatta s a végén lelkesen éljenzte.

Ezután *Szily* Kálmán főtitkár terjesztette elő évi jelentését. Kegyelelt emlékezett meg az Akadémia halottjairól s a hazafias és tudományos ünnepekről, melyekben az Akadémia részt vett. Bejelentette, hogy az állandó Széchenyi-bizottság elhatározta a nagy hazafi műveinek új kiadását s jelentése végén azokat az újabb többször fölmerült nézeteket csáfoltta, hogy Széchenynek csakis az anyagi erősödés iránt volt érdeke.

Az előterjesztés után *Concha* Győző olvasott fel kitűnő emlékbeszédet *Pulszky* Ferenczről, kit mint a magyar művelődés legerőteljesebb tehetségét, sokoldalú munkását, mint európai hírnevét tudóst és író-t mint kiváló politikust és szellemes publicistát jellemzett.

Végül *Heinrich* Gusztáv 'Magyar elemek a német költészetben' című tanulmányát olvasta fel. A német költészetnek azon értékeiből terméket ismertette, melyek magyar tárgyúak vagy vonatkozások. A középkorban nagyon kevés ilyen van; a német hősmondába befolytak a magyarok, de közreműködésük köre nem határozható meg pontosan, csak a történeti népdal és a rimkronikák tartalmaznak magyar anyagot. A XVI. században többször feldolgozta a német költészet Bánk bán történetét, melyből utóljára Grillparzer csinált drámát, de magyar jellemek s a magyar élet rajza nélkül. A XIX. században Magyarország jobban magára vonta a külföldi érdeklődést. Körner *Zrínyije* óta több a magyar tárgyú regény, dráma, ballada és románz. Magyar világ, magyar szellem azonban

ezekben sincs. Az első német költő, a ki ennek költői értékesítésére képes volt, a magyar születésű *Lenau*. Követői közül az előadó gróf *Württemberg* Sándor és *Beck* Károly magyar tárgyú műveit ismertette, majd azt a visszhangot, melyet alkotmányos küzdelmeink és szabadságharcunk a német irodalomban keltettek. Tanulmánya befejező részében azokat a törekvéseket ismertette, melyek irodalmunk jelesebb termékeinek német nyelvre való átültetésére irányultak s a melyek eredményeképpen költészetünk kivíta magának előkelő helyét az egyetemes irodalomtörténetben.

A közönség, mint a többi előadást, ezt is élénk tetszéssel fogadta.

A közülés végeztével délben az akadémikusok lakomára gyűltek össze az István-főherceg szállóban, melyen az első felkőszöntött báró *Eötvös* Loránd elnök mondotta a királyra s ezt a felkőszöntések hosszú sora követte.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Rákosi Viktor munkáiból most adta közre a második négy kötetes sorozatot a kiadó Révai Testvérek irodalmi intézet. Az egyik kötetben két regény van: a *Polgárháború*, melyet lapunk olvasói jól ismerhetnek, mert annak idején *Regénytár*-unkban jelent meg először és az *Egy fatusi Hamlet*, mely régebbi műve a szerzőnek. Mindkét regény a vidéki magyar társadalmat festi érdekes cselekvény keretében: az első a választási mozgalmakról ad élénk, mulatságos képeket, a másik erős, drámai összeütközéseket rajzol. Két kötet a *Sipulus* álnév alatt ismeretessé vált *humoreszkeket és humoros elbeszéléseket* tartalmazza, azokat a műveket, melyekkel Rákosi Viktor hírnevét és népszerűségét szerezte. Gazdag és változatos torzkép-sorozat tárul itt élénk, a magyar társadalom sok furcsasága, nevetséges alakja, az emberi negyzás, együgyűség sokféle mulatságos képe vonul el az olvasó szeme előtt. A negyedik kötet *«Köborlások üthön meg idegen földön»* című alatt azokat az úti tárcákat foglalja össze, melyeket a szerző sok mindenféle vidéken tett utazásairól írt. Ezekben is lépten-nyomon nyilvánul pajzán humora, szatirizáló hajlama, de sokszor akadunk bennük színes tájleírásokra, élénken megfigyelt jellemzésekre is. A kötetek egyikéből mai számunk *«Regénytár»* mellékletében közlünk mutatványul egy humoros elbeszélést. A szép kiállítású 20—22 ívre terjedő kötetek az egyenként 4 korona, díszes vászonkötésben 6 korona; az egész gyűjtemény 16 kötetből fog állani, melyekből félvekenként jelenik meg 4—4 kötet.

* *Vízen és szárazon* címen foglalta össze legjelesebb elbeszélései néhányát a kitűnő amerikai író, *Stockton F. R.* Ezeknek az elbeszéléseknek a sorozatát nyitjuk meg lapunk mai számában, a *«Regénytár»*-ban, és reméljük, hogy olvasóink ép oly szívesen fogadják ezeket is, mint a *«Pomona ütilveleit»*, melyekben oly eleven és színes nyelven nyilatkozott az amerikai szerző ötletes humora. A most közlésre kerülő elbeszélések közt nincsen tárgyi összefüggés: több apróbb és nagyobb történet ciklusa az, a melynek épen ezért adta szerzői s a gyűjtő *«Vízen és szárazon»* címet, jelezni akarván ezzel, hogy az események a melyekről szól, különböző helyeken és személyekkel estek meg. Van azonban az elbeszéléseknek egy közös jellemző vonásuk, illetőleg közös becsük, a mely végig vonul mindannyin: s ez a szerző csöndes humora, mely a maga természetességével és naivságával a legkedveltebb írók egyikévé avatja *Stockton*-t. Nem a szenvedélyek szilaj összeütközését rajzolja, hanem inkább az élet apró gyarlóságait, kellemetlenségeit, de ezeket oly közvetlenül figyeli meg, hogy minden alakjára szinte ráismerünk és úgy rémlik, hogy már találkoztunk vele. A szöveghez, melyet *Zigány Árpád* fordított, megszereztük az eredeti angol képeket is.

Szemere Miklós rőpirata. *Szemere* Miklós képviselő új rőpiratot írt és adott ki, melynek címe: *«A fenséges uralkodóház figyelmébe ajánlja Szemere Miklós»*. A rőpirat eredeti eszméje az, hogy legyen erős főrendiház, mely a dinasztikus és a nemzeti eszme egybeáramlását sikeresen tudná közvetíteni. Azt látni helyesnek, hogy minden tisztességes honpolgár, a ki életét önzetlenül a közjó-nak szenteli, nyerve el a királytól a nemességet s

Gerd Lajos rajta.

A DUNAI ÜNNEPÉLY BUDAPESTEN. — AZ ORSZÁGHÁZ ELŐTT.

minden nemes, a ki eléri a 3000 forintos adócen-zust, legyen örökös jogon tagja a főrendiháznak. A legszelebb, a nép szívébe menő és gyökerező főrendiházat öhaít, történelmi monarchikus alapon, mely *«összegyűrná a hazafias, de irigylkedő és kicsinyes látkörű magyar társadalmat»*.

Szemere György. A Nemzeti Színházban nem rég előadott új drámájának, az *«Egyéniség»*-nek sikere most élénken fokozta a jeles tehetségű író egyéb munkái iránti érdeklődést. Ezek között különösen az *«Egy halász regénye»* című regény említendő, mint a mely a népelet gondos, hű rajza és az alakok élettelses jellemzése, valamint az előadás töröl metszett magyarossága által már megjelenésekor is hatást tett. A kiváló regény *Neogrady* Antal sikerült képeivel illusztrálva, először lapunk *«Regénytár»*-ban, majd könyvalakban esínos kiállítással a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg; ára füzve két korona 80 fillér.

Ibsen Henrik drámai költeménye: *«Peer Gynt»* megjelent a Franklin-Társulat kiadásában, magyarra fordította *Sebestyén* Károly.

Hóse a mely költői tartalmú költeménynek, melyet hazájában Ibsen főműveinek tartanak, egy norvég parasztfiú, a ki végig hányódik-vetődik az egész világon s végül megtörtén visszatrét oda, a honnan elindult: a kunyhó elé, a honnan annak a lénynek a dala hallatszik, a kit elhagyott s a ki ősz hajjal is visszavárja. A drámában sok a nagyhatalú, költői szárnyalású rész, eszmei tartalomra nézve pedig a modern költészet egyik legértékesebb alkotása. A fordító sikerrel végezte munkáját, s a dráma végére jól megírt rövid magyarázó tanulmányt is csatolt. A csinos külsejű kötet ára egy korona.

Az *«Olcsó könyvtár»*-ban, a Franklin-Társulat *Gyulai* Pál szerkesztése alatt megjelenő vállalatában egyszerre ötértékes műjelent meg. Közük van *Gyulai* Pál *«Glück-Szerencse»* című 1856-ban írt kitűnő beszéle, mely ma sem veszítette el színét, zamatát (ára 40 fillér). *«Ossián énekei»* régi jeles fordított *Fübián* Gábor teljes és hű, az eredeti gael mértékben készült fordításában s *Heinrich* Gusztávnak az *Ossián-kérdést* pontosan összefoglaló előszavával jelent meg (ára egy korona 20 fillér). *«Philoktetes»* I. Sophokles remek tragédiáját *Csiky* Gergely kitűnő fordításában adja a vállalat. *«Réka gyász»*, *Regőci* (Exner) Győzőnek tavaly az Akadémia Nádasdy-díját nyert, az Attila-mondák köréből vett tárgyú költői elbeszélése most itt jelenik meg önállóan először. (E két utóbbi mű ára 40—40 fillér). Végül *«Valóságos kis költő Voltaire világírő műve XII. Károly svéd királyról»*, melyet *Prussinszky* Pál fordított francziából (ára egy korona 40 fillér).

A XX. század igazi népművelői címen *Sassi* Nagy Lajos szegedi tanár sok tekintetben figye-

lemreméltó könyvet adott ki, melyekben azoknak a feladatait fejtegeti, a kik népünk nevelésére, szellemi vezetésére vannak hivatva. A lendületesen írt könyv *Szegeden* jelent meg; ára egy korona.

A Műcsarnok nemzetközi kiállítása e hó 15-én bezárult. Az érdekes tárlatot folytonosan nagy közönség látogatta s a vásárlások is jól folytak. Az állam összesen 40 ezer koronáért vásárolt képeket és szobrokat s még többet vásárolt a külföldi művészekről. Magánvásárlóktól, beleértve a király vásárlásait összesen 51,795 korona folyt be.

Festészeti állandójak. Az országos képzőművészeti tanács már oda ítélte a Nemzeti Szalon rajz-és aquarel-kiállítását alkalmából a közoktatási miniszter által kitűzött díjakat. A figurális rajzra kitűzött díjat *Glatz* Oszkár, a tájrajzra kitűzött díjat *Major* Jenő, a könyv természetéhez alkalmazkodó illusztrációra kitűzött díjat *Nagy* Sándor, a metszetekre kitűzött díjat *Rauscher* Lajos megyei tanár, az aquarelre kitűzött első díjat *Edvi* Illés Aladár, a második díjat *Tull* Odón nyerték el.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az Akadémia új tagjai. Az Akadémia új tagjait a nagygyűlés május 8-án választotta meg. Negyven-hét akadémikus vett részt a választó ülésen, b. *Eötvös* Loránd elnökölte alatt.

I. osztály. Rendes tag lett: *Baksay* Sándor. Levelező tagok: *Thury* József és *Haraszti* Gyula. Kültagok lettek *Croiset* Alfréd párisi és *B. Villamovitz-Möllendorf* Ulrik berlini egyetemi tanárok. — **II. osztály.** Rendes tagok: *Nagy* Ferenc és *Körösy* József. Levelező tagok: *Kollányi* Ferenc, *Kuncz* Jenő dr. és *Szendrei* János. Tiszteleti tag: *Fabrizzy* Kornél. Kültag: *Kropff* Lajos londoni historikus. — **III. osztály.** Rendes tag: *Lenhossék* Mihály. Levelező tag: *Rácz* István. Kültagok: *Noether* Miksa erlangen és *Veronesi* József páduai matematikusok.

A Szent István-társulat május 14-én tartotta a nagygyűlést, nagy érdeklődés mellett, mert a Kisfaludy A. Béla halálával megüresedett alelnöki hely betöltése volt az ülés főtárgya. A megnyitó beszédet *Császka* György érsek mondotta, fejtegetvén, hogy a népek, a társadalom romlásának oka mindig az Isten törvényeitől való eltávolodás volt. A javulás és emelkedés csak akkor következett, ha úgy a magán-, mint a közélet visszatért az Istenhez. A nagygyűlés ezután táviratban üdvözölte a pápát; majd az évi jelentéseket hallgatta meg. Az alelnök-választásra kerülvén a sor, gróf *Zichy* Nándor elnök melegen ajánlotta e helyre *Giessewein* Sándor győri kanonokot. Jöleltek volna még: dr. *Komlóssy* Ferenc esztergomi kanonok és dr. *Jordan* Károly, de *Komlóssy* a közgyűlésen visszalépett. Alelnöknek *Giessewein* kanonokot 392 szóval választották meg *Jordan* 21 szavazata ellenében.

MI UJSÁG?

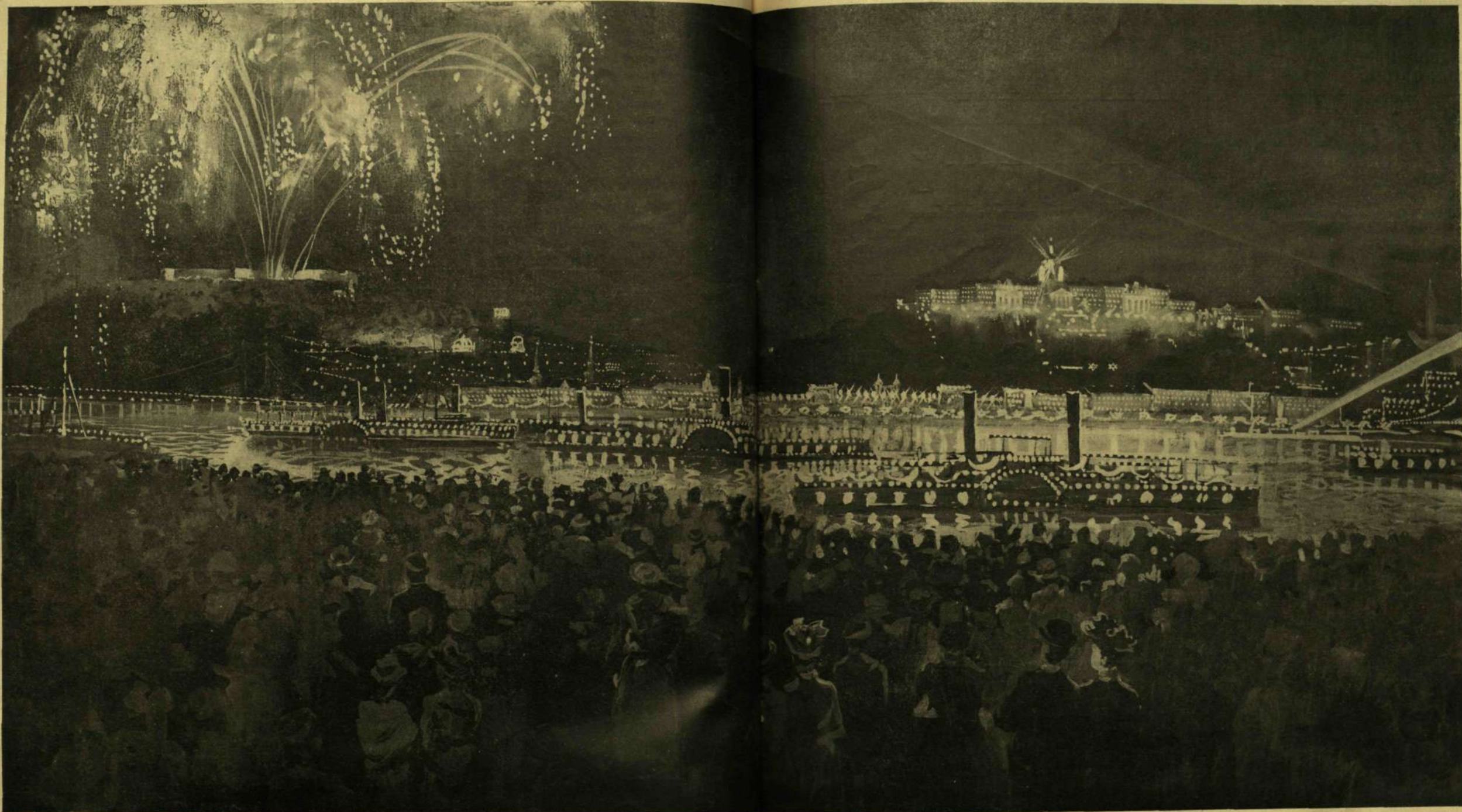
A király Budapesten. Ő Felsége május 11-ikén este érkezett Budapestre s e hó 23-ikáig marad itt. Megérkezése után másnap délelőtt a király Széll Kálmán miniszterelnököt hosszabb kihallgatásou fogadta, majd b. Fejérváry honvédelmi minisztert. A nap legnagyobb részében a királyt állami teendők foglalják el, de azért az udvari élet nagyon élénk. Az uralkodó család több tagja Budapestre jött, hogy jelen legyenek a Duna-ünnepélyen, a május 14-iki udvari bálon. A főherczegek és főherczegnők a királyi palotában szálltak meg, mely most már elég tágas, noha még nincs berendezve. A Bécsben székelő diplomáciai kar, a nagykövetek, követek legnagyobb része néhány napra szintén Budapestre jött. A közös miniszterek közül gróf Goluchowsky külügyminiszter és Pitreich hadügyminiszter szintén eljöttek.

Az udvari bál. A május 14-iki udvari bált még a régi szertartási termekben tartották. Az uralkodót a királyi család tagjainak nagy száma vette körül. A külföldi diplomáciai kar csaknem teljes számmal jelent meg. A kormány tagjai, az udvari és állami méltóságok, a katonaság, az előkelő magyar társadalom nagy számban voltak képviselve. Az országgyűlési képviselők számosan jelentek meg, a függetlenségi pártból is hatan és többen a néppártból. Az egyenruhák, a magyar díszöltözet, a diplomaták aranyhímzésű ruhája és a fekete frakkok (igen sok rendjelekkel díszítve) magukban is dús színezést adtak a társaságnak, de valójában a hölgyek egészítették ki szépséggel, virággal, tündöklő ékszerekkel és az öltözékek fényével. Míg a tavalyi udvari bálon az aczélikék, vörös, sárga szín volt túlyomó a női öltözeteken, most a fehér szín uralkodott; még egy-egy halvány rózsaszín vagy gyöngye lilaszín is ritkán lehetett látni.

A meghívottak kocsijai már esti hét órakor kezdtek felhajítani a budai várba. Az utcákon és fent a vár terein a kíváncsiak serege nézte az érdekes me-
netet. Nyolcz órakor a termek már megteltek. A vendégek legnagyobb részét a szertartástermekben gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy fogadta. A fehér márványteremben baloldalt a hölgyek gyülekeztek, jobboldalon az urak seregették. Így várták az udvar érkezését. Fél kilencz tájt gróf Apponyi Lajos udvarnagy megadta palotájával a háromszoros koppanást s erre a belső lakosztályokból bevonult az udvar a terembe. Elöl érkezett a király karján Mária Jozefa főherczegasszonnyal; Gaston orleansi herczeg, eu-i gróf, Klotild főherczegasszonnyal; Ferencz Ferdinánd főherczeg, Augustus főherczegasszonnyal; Ottó főherczeg, Erzsébet Henriette főherczegnővel; Lajos Viktor, József, József Agost főherczegek; Péter és Lajos orleansi herczegek és Filipp közburgi herczeg; majd a diplomáciai kar tagjai vonultak be, jobbadán kettesével, valamint a király és az uralkodónő tagjainak kíséretei. A követek közül az Egyesült Államok egyzerü fekete frakcjával vált ki, Utaj-Csang kínai követ pedig különös nemzeti öltözetben, fején piros gombú fekete süveggel. A király a délszaki növények közt elhelyezett kerethez vezette Mária Jozefa főherczegasszonyt s a többi főherczegnőt is ott foglaltak helyet. Kilencz órakor Berkes zenekara csárdás játszott a Vékony deszka kerítés nótájára s ezzel a tánc megkezdődött. Előtáncos volt ez alkalommal gróf Teleki Pál, ki a táncot Erzsébet Henriette főherczegnővel nyitotta meg. A csárdás tíz percig tartott, utána keringő és francia-négyes, ismét csárdás, gyors-polka, fűzér-tánc következett. Ez alatt a főherczegasszonyok magok mellé hívták az előkelő hölgytársaság tagjait. Később pedig a tea-teremben folytatták a társalgást. A király és a főherczegek a táncosok alatt a jelenlévők közül többieket megszólították. Ő Felsége hosszasan először Széll miniszterelnökkel, báró Fejérváry honvédelmi miniszterrel, Pitreich hadügyminiszterrel, gróf Khuen-Héderváry horvát bántal barátságos nyájassággal és kétszeres kézzorítással tündöklött. Feltűnt, hogy a Felség a horvát bánt barátságos nyájassággal és kétszeres kézzorítással tündöklött. Feltűnt, hogy a Felség a horvát bánt barátságos nyájassággal és kétszeres kézzorítással tündöklött.

Hunyadi János szobra. A király adományozta tíz szobor közül Hunyadi János szobrát Tóth István mintázta, s bronzba öntve teljesen készen áll. A szobrot a budai Mátyás-templomhoz vezető lépcső alján, az Albrecht-út fordulójánál állítják föl. A stilszerű talpazatot Schulek Frigyes műgyemetei tanár építte föl. Az emlékművet még a nyáron elhelyezik.

A Ludoviceum ünnepe. Ünnepe volt május 8-án a honvédségi Ludovika Akadémiának. Az intézet egyik alapítójának, az iroszági eredetű családból származó gróf Butler Jánosnak az érzésvörzát leplezték le. Gróf Butler, kinek arczképét és életrajzát lapunk 1901-iki 6. számában közöltük, 136,000 forintot adott az Akadémiának magyar ifjak katonai

A DUNAI ÜNNEPÉLY BUDAPESTEN. — AMI OLDAL A GELLÉRTHEGYTŐL A LÁNCZHIDIG. — HÁRY GYULA MŰVÉ.

herczeg a miniszterelnökkel beszélt sokáig, valamint József főherczeg is, ki a magyar környezetben időzött. A főherczegek, a főherczegasszonyok társalgása az egész este nagyon élénk volt. A nem tánczó urak az étkező-terembe vonultak, a hol a hőség sem volt oly nagy. Az asztalok beláthatatlan sora el volt látva mindennel. A királyi pinceszől csak kétféle borból szolgáltak, piros bordeauxival és pezsgővel. Báró Fejérváry, honvédelmi miniszter jókedvűn tréfált a függetlenségi párt hat képviselővel, a kiket egyenkint bemutatott Pitreich hadügyminiszternek is. Aztán huszároság alakú czukorka-tortákkal kínálta őket: «Neszték, ez az engedmény, hanem rajta van a kétféjű sas! A kinek nem tetszik, adja vissza.» Azt válaszolták neki, hogy majd leteszik a Ház asztalára. «Örültem előre, hogy a függetlenségiek nem fogják elfogadni a kétféjű sassal díszített csákókat s én vihetem haza a feleségemnek, jegyző meg egy kormánypárti képviselő. «Ugy látszik, ők is jobban félnek a feleségüktől, mint a kétféjű sástól», felelte viharos derűltséggel közlő Fejérváry. A tánc ezalatt egyre tartott, mígsem az udvar éjfélokig egész csendben visszavonult, s akkor aztán gyorsan kiürültek a fejedelmi termek.

Hunyadi János szobra. A király adományozta tíz szobor közül Hunyadi János szobrát Tóth István mintázta, s bronzba öntve teljesen készen áll. A szobrot a budai Mátyás-templomhoz vezető lépcső alján, az Albrecht-út fordulójánál állítják föl. A stilszerű talpazatot Schulek Frigyes műgyemetei tanár építte föl. Az emlékművet még a nyáron elhelyezik.

A Ludoviceum ünnepe. Ünnepe volt május 8-án a honvédségi Ludovika Akadémiának. Az intézet egyik alapítójának, az iroszági eredetű családból származó gróf Butler Jánosnak az érzésvörzát leplezték le. Gróf Butler, kinek arczképét és életrajzát lapunk 1901-iki 6. számában közöltük, 136,000 forintot adott az Akadémiának magyar ifjak katonai

nevelésére, kiegészítvén ezzel több vármegye alapítványát.

Az ünnepélyre igen sokan gyűltek össze, főleg a katonaságból. Képviselve voltak az alapítványokat élvező megyei hatóságok is. Bevezetésül leleplezték azokat a márványtáblákat, melyekre a király, a királyi, József főherczegnek és Augustus főherczegasszonynak az Akadémia zászlóavatásakor mondott beszédét vésték. Ezek a táblák a kápolna falát díszítik. Butler mellszobra a nagy kert szép tisztán, magas talpazaton áll, és Senyey Károly sikerült műve. Itt Lőrinczy Jenő ungmegyei alispán mondott beszédet Butler emlékeztére. Majd báró Fejérváry miniszter következőleg szólt: «At vagyunk mi, katonák, hatva annak a tudatból, hogy csak az a nemzet fejlődhetik, a mely megőrzi nemeslelkű őseinek emléket, kiknek példája magával ragadja és fejleszti az ifjúságot. Hálás szívvel veszem át e szobrot és igérem, hogy a Ludovika Akadémia parancsnoksága szent kötelességének fogja tartani annak megőrzését és oda fog mindenkor hatni, hogy az önkéi fiai, kiket derék, hazafias katonák akarnak nevelni, kegyelettel szívvel ápolják Butler gróf emléket. Most pedig Kölcsey koszosus költőnk szép szavait átérve, egyesüljünk benső imában a hazáért.» A zenekar eljátszotta Kölcsey Himnuszát, mire az akadémiai zászlóalj és az I. honvédsereg díszszázada elvonult a miniszter előtt. Ezzel az ünnep véget ért.

Deák és Vörösmarty emléke Kolozsvárt. Az erdélyi irodalmi társaság május 17-én leplezi le azt az emléktáblát, melyet Deák Ferencz és Vörösmarty kolozsvári tartózkodása emlékéül azon ház falába illesztett, a hol szállva voltak. Az ünnepélyre a társaság Széll Kálmán miniszterelnököt is meghívta, jelezvén a meghívóban, hogy bár tudja, hogy a miniszterelnök országos gondjaival van elfoglalva, mégis kötelességének tartja meghívni, hogy legalább lélekben vegyen részt az ünnepen. A miniszterelnök válaszában megismétli a meghívó szavait, hogy lélekben csakugyan ott lesz, mert utazását sok elfoglaltság gátolja. A miniszterelnök még ezt írta levelében:

«Hazafor megelégedéssel tölt el az a tudat, hogy halhatatlan nagyjaink dicső emléket, a kik hervadt-hatatlanságukat szerettek a haza körül, hálás kegyelettel őrzik meg és ünneplik az ország minden részén, mert biztosítékát látom ebben annak, hogy a dicső elődök fényes példája egyenlő hazaszeretetre, önfeláldozásra és kitartásra fogja buzdítani az utódokat.»

Az iparművészeti társulat kiállítását. Az iparművészeti társulat ismét érdekes kiállítást rendezett az iparművészeti múzeumban. A lakásberendezés gazdag tárlata ez, biznysága iparművészetünk fejlődésének s azoknak az okulásoknak, melyeket az otthon barátságos és művészi berendezéséhez a legutóbbi külföldi kiállítások nyújtottak. Tizenkilencz nagy falke van berendezve szébbnél szébben, előkelő ízléssel, mind hazai munka. Ezzel a kiállítással együtt látható az ex libris rajz kiállítása is, ama képes cédulák, melyek könyvtárak egyes darabjaira ragasztva, a könyvtár és tulajdonos nevét hirdetik a könyvön. A kiállítás e hó 9-ikén este nyílt meg s megjelent Láng Lajos kereskedelmi miniszter, Wickenburg Márk gr. államtitkár kíséretében és Wlassics Gyula közoktatási miniszter is.

A kassai Rákóczi-kiállítás. A Rákóczi eréklyék kiállításának végrehajtó bizottsága május 12-ikén ülést tartott Kassán. Gróf Zichy Jenő, a kiállítás védnöke, jelentést tett az ereklyetárgyak beszerzésében kifejtett tevékenységről. Hoffmann Arnold főtitkár tudatta, hogy eddig 300-nál több tárgyat jelentettek be a kiállításra, köztük igen értékes hadászati, iparművészeti és egyházi ereklye tárgyakat. A kiállítás július 26-án nyílik meg.

Május havában minden Edinburgban lakó magasszonynak jogában áll az utcán gyalog járó királyt megcsókolni. Ezen IV. Jakab király idejéből fennmaradt szokást valószínűleg a mostani uralkodó irányában is fogják gyakorolni, ki május harmadik hetében Edinburgba is ellátogat.

A világ legmagasabban járó vasútja a dél-amerikai Peru államában van, Oroya város mellett. Ezen a vasuton nyolcz óra alatt a tropikus, délszaki éghajlatból olyan vidékekre jut az ember, melyeken örökös a hó s utközben a leggyönyörűbb vidékeket látja. Hossza a vasútnak 222 kilométer és építése 225 millió koronába került, vagyis minden kilométerje valamivel többé egy milliónál. Legmagasabb pontja 4780 méter magasságban van, tehát csaknem oly magas, mint Európa legmagasabb hegynéke, a Mont-Blanc-nak csúcsa. A gőzgépeit petroleummal fűtik. Európa legmagasabbra vivő vasútja a svájci Górnegrat-vasút, mely 3019 méternyre visz fel.

A világ legrágább czobolykönyve III. Sándor császár özvegye számára készült. A 260 ezer koronára becsült köpönyeget Irkuczk városa ajándékozta a császárnak.

HALÁLOZÁSOK.

SCZITOVSKY JÁNOS, a nógrádi kerület szabadalvparti képviselője elhunyt május 11-ikén Budapesten, 53 éves korában. Nógrádmegyében kezdte közpályáját, a hol mint nemzeti párti két ízben 1878-ban és 1881-ben képviselővé is választották. 1884-ben Nógrádmegye alispánja lett, később ismét képviselő a szécsényi kerületből, legutóbb a nógrádiból. A nemzeti pártnak a szabadalvpartiba lépésekor ő is pártjával ment. A gyászszertartáson igen sokan jelentek meg. Jelen volt több miniszter is, Holttetését Nótincser, birtokára szállították.

Elhunyt még a közelebbi napokban: Remetei FILEP ISTVÁN, nyug. törvényszéki elnök, Szatmárvármegye virilistája 80 éves korában, Kővárremetén. — GAÁL DÉNES, ref. lelkész 83 éves korában, Hetesén. — ROSEN PÁL, aranymises pap, 48-as honvéd, tábori lelkész, ki Kis-Komlóson, Nagy-Décsán volt plébános, 79 éves korában, Verseczen. — MIHALIK ADOLF, kassai háztulajdonos, 1848–49-iki honvéd. 74 éves korában, Kassán. — Id. Gyámsa

JÓZSEF, 48-as honvédhadnagy 85 éves korában, Erzsébetfalván. — MISIK JÁNOS, tanár 54 éves korában, Beszterczén. — BORTSLAWSKY LEÓ, lovag, Csongrádmegye nyug. szántisztje 72 éves korában, Szentesen. — BOHM GOTTFRIED, a főváros nyug. régi tisztviselője, 76 éves korában, Budapesten. — FARAGÓ GYULA, magyar államvasuti felügyelő, a kit pár nappal ezelőtt nyugdíjazták s a ki Eszéken telepedett le, 59 éves korában. — DR. DÉCSY IVÁN, ügyvédjelölt, 22 éves korában, Trecsénben. — STRASSENREITER FERENCZ, tekintélyes kőbányai polgár, Pilisen 63 éves korában. — FELSÉNBURG TIVADAR, a balassagyarmati takarékpénztár igazgatósági tagja 83 éves korában, Balassagyarmaton. — PICK IONÁCZ, föld-birtokos, Ungmegye törvényhatósági bizottságának tagja, 73 éves korában, Budapesten.

ÖZV. BLEZINSKYNÉ, néhai régi honvéddörnagy özvegye a fehérmegyei Baracsán 87 éves korában. Mint osztrák katonatiszt leánya a szabadságharc alatt nevelő volt Magyarországon Perczel Mór tábornoknál s kísérte török földre a tábornok után nejét és gyermekeit. Ekkor ismerkedett meg későbbi férjével, kit mikor az megvakult, két keze munkájával tartott fenn. Élete utolsó éveit félrevonulván Baracsán töltötte. — ÖZV. JESZENSZKY JÓZSEFNÉ, szül. Kammerer Karolina Pécsen 81 éves korában. — GAÁL-KNOFF BÉLÁNÉ, szül. Kozma Erzsébet, a Tattersall vezértitkárnak neje, 38 éves korában Budapesten és Noszlopon temették el. — VEIGELSENBERG SÁMUELNÉ, a budapesti közúti vasút főpénztárnokának neje, Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

Zs. M. Mióta az oroszok a folytonos üldözések miatt vadonjokban nagyon megritkultak, némelyek kísérletet tettek a hatalmas állatok tenyésztésére, mivel a czirkuszoknak s állatseregleteknek folyton sok oroszlanra van szükségük. Néhol a kísérlet sikerült is s a fogságban született oroszlanok szépen felnevelkednek. Az állatszelidítők azonban azt állítják, hogy az így nevelt állatok sokkal nehezebben tanulnak, mint azok, a melyek úgy kerültek fogságba. Néha a fogoly tigris is szaporít, így pl. harmadéve a budapesti állatkert egyik tigrisének két fia lett, de ezek csak pár hétig maradtak életben.

Feszületnél. Magamról. Vén hegedő. Határozott tehetség jeleit mutatják versei; a «Feszületnél» című sorra is kerül.

Tavas van. Sokkal inkább el van nyújtva, sem hogy a benne levő egy-két csinosabb kép érvényesüljön tudna. Különben zavarosságok és semmitmondó részek is akadnak benne. Legtöbbit a nyelv és a verselés csinja ér a versben.

Tengereken. Virághalál. Van bennük bizonyos ügyesség, érzék a külső és belső forma iránt. Az elsőnek az a baja, hogy erőltetve viszi bele a hazafias fordulatot s azért ez nem hat az igazság erejével, mert bizony tengerre szállva, hazát, családot, mindent elhagyva, akármely nemzet fiát is elfoghatja a bánat, nemcsak a magyart. A «Virághalál» első strofája banális, az egész alapgondolatában több a szentimentalizmus a kelleténél. Versei, nyelve is sok helyet erőltetett, fészkes.

Kék füst. A hasonlat nem eléggé világos s a kifejezés is ingadozó, sokszor megrázkólygja, hogy a gondolat nehezen kényszeredik bele a kötött forma Prokrustes-ágyába. A vers különben jól van gondolva s sikere csak a kidolgozásban török meg.

Édes apám. Gyöngéd, őszinte érzés sugallta a verset, hangja olykor fel is melegsik. A jó szándékot azonban nem kíséri kellő siker, az alak, melyet rajzolni akar, elvontan, körvonalozatlanul mosódik el a versben. Az ilyen lírai genre-képek csak akkor van értéke, ha a tárgyúól szolgáló alak néhány jellemző, határozott vonással, plasztikusan van az olvasó elé állítva s nem mozog csupa általánosságok közt.

Költők lelke. Hit. Az első íj kezd: Sötét, dohos koporsó a világ, Úszik a poklok haragja vízen.

S ezen a dagályos hangon folytatja mindvégig. A költészettől az ilyen nagy szavak, mennél lármásabbak, annál messzebb esnek. Másik verse egyszerűbb, tehát jobb is. Attól azonban, hogy irodalmi színvonalon álljon, messze van. Nincs benne semmi, a mi az olvasót érdekelné.

KÉPTALÁNY.

A 17-dik számban közölt képtalány megfejtése: Egy barát kevés, egy ellenség sok.

Legjobb a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

9861

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre
minden leves-, bouillon-, mac-
tás- s. főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.
Néhány csepp elegendő.
Uvegecsékben 50 fillértől kezdve.

CONSUMÉ-TOKOK

táplálóleves készítésére.
1 tok egy adagjal 12 fill.
1 s. ket 20
csupán forró vízzel
leöntve, minden további
hozzátétel nélkül, azonnal
elfőltethető.

FRANCZIA LEVESEK

készítéskor táplálóleves drága 15 fill.
Erődús, könnyen
emészthető,
egyszerűen levestel, mely
csupán viz hozzá-
tételével néhány
perc alatt elfőltethető.
19 különféle fajtaiban.

Egy kísérlet meggyőzőbb, mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemegkereskedésben és drogeriában kapható.

Országos gyógyintézet

HALL FÜRDŐHELY

Felső-Ausztriában.

Elsőrangú Jodbrom-fürdő

az Alpesszékbe való kilátással.

9547

Indicatio: minden skrofózus megbetegedéseknél
gyulladásos betegségekben. Korszerű gyógyeszkö-
zök. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

ESZMÉNYI KEBEL

Érhető el a **Párisi orientális ártal**, Ratió
gyógyszertárban Párisban, Passage Verdeau
5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt
és a nélkül, hogy az egésznek ártana, az
aszonyi kebel fejlődését, valamint a ke-
bel idomának szilárdságát biztosítja.
Egy üveges ártal használatával együtt
3 forint. Raktár: Török József, Budapest,
Király-utca 12. sz. 9619

Szépség!

Az összes szépségesszereket
főltetjük a**Sirène-Crème**

9656

Aratlanlan szer szelő, májfolt, bőrhámás, pör-
senés, pattanás, borotválás, az arcbőr vörössége,
rovarok csípése és általában a bőr minden fájda-
lmas bántalma ellen; a ráncokat elsimítja. Tégely
3 korona. Hozzá a

Sirène-Poudre fehér, rózsás és crème színben
3 korona és a

Sirène-Crème-szappan 1 db 1 korona 20 fillér,
egy doboz 3 db 3 korona.

Főraktár Budapestben:

Lucif Sándor illatsze-
résznél, IV., Váci-utca 9.

Egészség!

FOGÁPOLÓ-SZER

(Elixir, Por és Paszta)

Készítik a

BENCESEK

SOULAC-ban.

A. SEGUN, Bordeaux

JURY-TAG

VERSENYEN KIVÜL

az 1900-iki párisi világtárláson.

Dr. Lengyel Frigyes

nyirfabalzsama

felhasználható jó hatással bír az ar-
cőr szűpítésére. Ezen balzsam átjelen át majd-
nem észrevétlenül választja le a pikkelyeket,
mialatt a bőr megszabadul a legtöbb tisztál-
tástól, mint mindenemű foltoktól,
borotválástól, szelőlétől, orrvörös-
ségtől stb. A bőr simává, puhává válik és
fehér lesz. Csodálatosnak mondható ezen balzsam hatása a bőr-
felület gyors helyreállítására, különösen pedig himlők után.
Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengyel benzoé-szappana

legenyhőbb és leghasznosabb bőrápoló szer. Egy darab ára
1 korona 20 fillér.

Raktáron az összes nagyobb gyógyszerárakban.

Főraktár Magyarország részére

Török József gyógyszerár,
Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyzett

PURGO

legenyhőbb jóízű lazárns még csecsemőknek is adható.
Rendelve angol, francia, magyar és német egyetemi
tanárok által. — Kapható minden gyógyszertárban. 9777

Ischias, kösvény, rheuma, csonttörések és
ezek utóbbai ellen biztos gyógyulást, nyugtatást**HERKULESFÜRDŐ**

világhírű kéndús és sós melegforrásai. Felséges
tartózkodás a Délmagyarországi Kárpátok forrású hegyi
levegőjében. Legnagyobb kényelem. Mérsékelt árak. Igén-
érdekes fürdőkönyv. — Kintő vasúti összeköttetés.
Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Többszörösen
kintőltetve.

A legmegfelelőbb,
legszébb
nász- vagy név-
napi, születés-
napi, jubileumi,
alkalmi és
ünnepi ajándék

Alapítási év
1879.

egy életnagyságú arckép, mert nemesek kellemes meglepetését szol-
gál, hanem egyszerűen fel- illetve szobrászati alkalmas és örö-
kös értékű marad. Ugyis mint emlékek (különösen meghaltakról)
kiválóan alkalmas. Ezek az arcképek minden beküldött fényképről
(sőt csoportokról is) elkészítetnek. Fényképek teljesen
épen visszaküldetnek. A legújabb hasonlóságot és tar-
toságát teljes kezesessé vállaltatik. Alak: 40:50 centi-
méter. Ár: 3 forint. Szállítási idő 10 nap. Szék meg száz éls-
merő levél minden, még a legmagasabb körből is; bárkinek meg-
tekintés végett megmutattatik. 9886

BODASCHER SIGFRIED

kintőltetett arcképfestészeti műterme

BÉCS, II., Praterstrasse 61. sz. BÉCS.

Óvás!! Megtörtént, hogy ügyünk jelent meg a felkelt a
meghatározás nélkül képviselőként mutatkozott be.
Ezért mindenkit óva intek az ilyen emberekkel és kijelen-
tem, hogy sem utazom, sem ügyüköm nincsen. A ki meg-
akarja óvni magát kárától és jól, szolidan akarja magát
kiszolgáltatni, forduljon egész bizalommal közvetlenül a
már 1879. óta fennálló műtermemhez. Bécsben, II., Praterstrasse 61.

21. SZ. 1903. (50. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
NAGY MIKLÓS.FŐMUNKATÁRS
MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, MÁJUS 24.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és
POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával együtt) egész évre 24 korona
félre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona
félre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) egész évre 10 korona
félre 5 * Kintőltetési díjak: a postai-
lag megfizetendő díj a csatlakozó
vételre 5 * Kintőltetési díj a csatlakozó
vételre 5 *

SZMRECSÁNYI PÁL,

NAGYVÁRADI PÜSPÖK.

A SCHLAUCH LÖRINCZ halálával megürült nagy-
váradi római katolikus, történelmi neve-
zetességgel, ősrégi püspöki székre Szmr-
csányi Pál szepesi püspököt nevezte ki május
10-ikén kelt kizárásával a király. Most már
egymás után harmadszor történik meg, hogy a
nagyváradi püspöki széket áthelyezés útján töl-
tik be; Ipolyi Arnoldot Besztercebányáról,
Schlauch Lőrinczet Szatmárról helyezték át
Nagyváradra. Az áthelyezést mindig kitüntetés-
nek tekintette a közvélemény. Mostani kineve-
zésével a királyi Szmracsányi Pálnak eddigi sze-
pesi püspöki székén szerzett érdemeit jutal-
mazta, melyek biztosítékul szolgálnak annak,
hogy helyét nagynevű elődeihez méltó módon
fogja betölteni.

Szmracsányi Pál 1846 május 2-ikán szüle-
zett Darócson, Sáros vármegyében,
hova ősrégi nemes családja ennek a
századnak a derekán Liptóba átköl-
tözködött. Atyja Szmracsányi Ödön
volt, anyja született báró Berzeviczy
Mária, báró Berzeviczy Vincze aka-
démiai tagnak, a kassai magyar szín-
ház alapítójának és több éven át
intendánsának leánya. Tizenhat test-
vére közül az új nagyváradi püspök a
nyolczadik gyermeke volt szülőinek.
Középiskoláit Eperjesen kezdte s a
csizterczita-rend egri főgimnáziuma-
ban végezte. 1865-ben a budapesti
egyetemre, a központi papnöveldébe
küldték fel a theologiai tanfolyamra,
hol egyik tanára volt Samassa József,
mostani egri érsek is. Samassa már
akkor nagyon megkedvelte Szmr-
csányi Pált, ki később udvari papja
és oldalkanonokja lett. Szmracsányi
Pál 1869 július 25-ikén szenteltetett
főld áldozópappá. Egyházi pályáját
mint káplán Nyiregyháza kezdte
ugyanazon év szeptember 22-ikén,
egy év múlva pedig Maklára helyez-
tetett át segédlelkésznek, de még
abban az évben kinevezetett egri
főszékesegyházi hitszónokká. Itt csak-
hamar magára vonta előjárói figyel-
mét és nem sokára megnyitott előtte
a fényes egyházi pálya, melyen azután
gyorsan emelkedett. Már 1871-ben

Bartakovics Béla egri érsek kinevezte udvari pap-
jává. Midőn néhány évvel később Samassa József
lett egri érsek, a kintő tehetségű fiatal papot
rögtön érseki széke elfoglalása után, 1875 elején,
kinevezte érseki titkárrá. E minőségében bő
alkalma nyílt az egyházkormányzat minden
ágával megismerkedni és e sok gondnal, nagy
felelősséggel, még több munkával járó állá-
sát oly derekasan töltötte be, hogy érseke bizal-
mából 1881-ben kinevezetett az érseki főegy-
házmegyei hivatal igazgatójává és mint ilyen
1879-ben egri főszékesegyházi címzetes kano-
nok, 1886-ban pedig valódi kánonok lett.
Mint «canonicus a latere» tovább is érseke
oldala mellett maradt, kit rendesen elkísért a
fővárosba, hol az előkelő körök szívesen látott
vendége lőn.

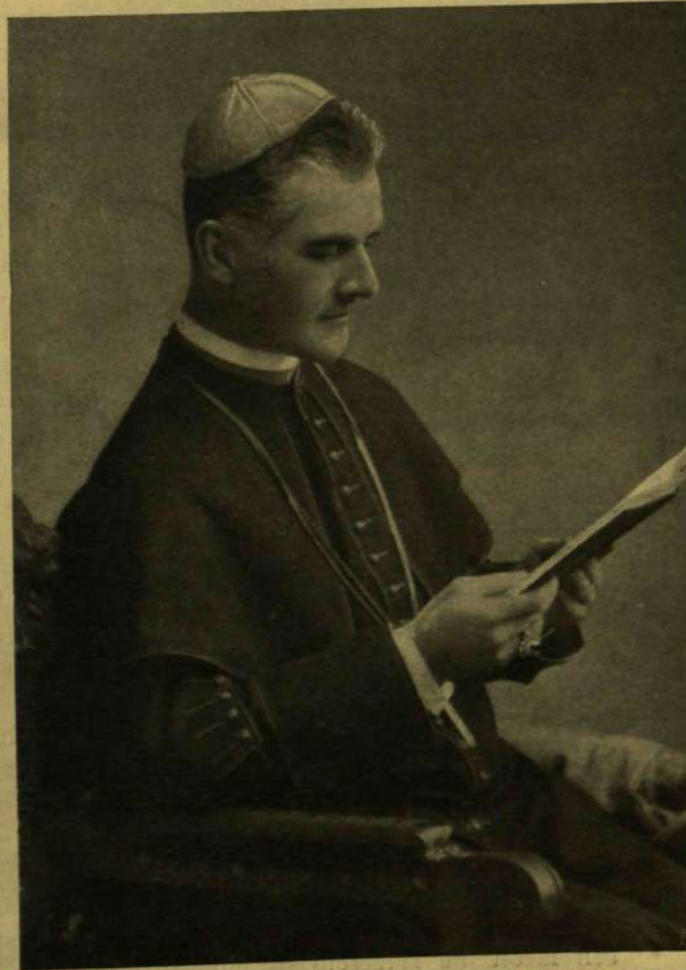
Szabadságideje alatt sokat utazott a külföl-
dön és többször járt érsekeivel Rómában. Külö-
nösen a műtárgyak és könyvtárak érdekelték.

Egri kánonok jövedelmének tetemes részét mű-
tárgyak és könyvek vásárlására fordította.

1888-ban thypulati címzetes apátta, 1891-ben
egri érseki jogakadémiai igazgatóvá lett. Az 1891.
év végén jelent meg a hivatalos lapban szepesi
püspökké történt kinevezetése. Püspöki székét
a következő év május 15-ikén foglalta el, mint
a szepesi püspökök sorában a püspökség alapí-
tása óta a tizedik.

Tizenegy esztendeig kormányozta Szmr-
csányi Pál püspök a szepesi egyházmegyét és
ez alatt úgy kormányzói képességét, mint fő-
papi buzgóságát egyaránt kimutatta. Intézké-
dések tett az egyházi fegyelmegszilárdí-
tására s gondja volt arra is, hogy a lelkeskedő
papság folytonos önképzéssel bővítsé tudomá-
nyos és gyakorlati ismereteit. Gyakran beutazta
egyházmegyéjét, megfordult az Árva, Liptó,
Szepes megye legtovábbi zugaiban fekvő apró
falvakban is, hol eddig talán püspök soha sem
járt. Mindenütt közvetlenül érintke-
zett a néppel. Bértálasok alkalmával
népies prédikációkban buzdította a
népet vallási és hazafiai kötelessé-
geire. Különös gondját viselte az isko-
láknak, melyekre sokat is költött;
főpásztori körúti a templomból
rendszerint egyenesen az iskolába
ment és első dolga volt meggyőződni
arról, hogy a nem magyar nemzeti-
ségi gyermekek tanulnak-e magya-
rúl. A magyar nyelv és magyar érzés
mindig lelkes apostolra talált Szmr-
csányi Pálban, a mint hogy műkö-
désének súlypontja a magyar nemze-
tiség védelmére s a magyarság és
egyháziasság terjesztésére esik.

Mint a művészet iránt kiváló érde-
klődést tanúsító főpap, székesegyházát
és több más templomát új műtár-
gyakkal gazdagította. Az egyház-
megyéje templomaiban levő igen sok
rég műkincs megőrzése és megmen-
tése céljából szigorúan elrendelte,
hogy jóváhagyása nélkül sem eladni,
sem kicserélni, de kijavítani sem
szabad műkincseket és műemlékeket.
Jótekonyság adományai meghalad-
ják a félmillió koronát tizenegy évi
püspöksége alatt. Ily bőkezűség csak
azon helyes gazdálkodás és takarékos-
ság mellett volt lehetséges, melyet
Szmracsányi Pál a szepesi püspökség

Szmracsányi Pál, az új nagyváradi püspök.

SZMRACSÁNYI PÁL, AZ ÚJ NAGYVÁRAD PÜSPÖK.

FÉLIX gyógy-fürdő.

Nagyvárad közvetlen közelében, vasúti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasúton Nagyváradtól fél, kocsin 3/4 órai távolságon.
Május-ang. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik
Nagyváradra. Az új vasúti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Aszúrpal híd 49° C meleg természetes hővíz jövevénye van: az isületek és ismés
omnos bántalmait, idült s kúlósságot, savas isületek, csonttörések és
különböző visszamaradt vastagodásoknál; kösvényűl és annak különböző alk-
jainál; idegbajoknál, melyek rheumatisms alapján keletkeztek (ischiasnál); kü-
lönböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorban-
talmaknál, máj- és vesébajok esetében. Állandó hőmérséklet: az. Mezősely Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagy számú szobák napi ár 80 kintől
3 ft köztől váltakozik. Gyógyterem (Kursalon) hirtalokkal és tekeasztallal. Terraszok
szép kilátással. Éttermek, szobák a fürdőtelepen és a melléte elterülő óserdőben.
Az erdőben jó tekepálya. Hat tükörfürdő, család- és kádifürdőkön kívül **mórfürdők** is
vannak rendszeresítve. **Állandó kintő zenekar.** Telefon összeköttetés Nagyváradra.

Aszúrpal berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők töredéke a Félis-fürdő el-
méri 30 kintől a princzei kúszó és a tükörfürdőig. **Állandó kintő zenekar.**

Gyors és pontos közlekedés és mérsékelt ár által igyekszik fogók t. vendégeimet teljesen ki-
szolgálni. 9652 Kiváló tisztálattal **KERNATS JÁNOS**, bérli.

Seffer Antal BUDAPEST

IV. KÁROLY-UTCA

BOLTSZAM 12. (KÖZPONTI VÁROSHÁZ-ÉPÜLET)

A LEGJOBB NAGY

KÉPES ÁRJEJYÉK

MELY SZÁMTALAN ÚJ MAGYAR ÉS

ANGOL JÁTEKOKAT TARTALMAZ.

KIVÁNTATRA BÉRMENVE.